

DOMOLJUB

Izahaja vsak četrtek. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 2 K, 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in iskanja pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 36.

V Ljubljani, dne 8. septembra 1910.

Leto XXIII.

Državnozborska volitev na Dolenjskem.

V novomeškem sodnem okraju in v Beli Krajini se vrši drugi mesec nadomestna volitev v državni zbor. Zaupniki S. L. S. so se zjediniili soglasno za volitev **deželnega odbornika Evgena Jarca**, ki je tudi že na številnih volivnih shodih razvil svoj program in našel povsodi navdušeno odobravanje vrlega dolenjskega naroda.

Kar se tiče liberalcev, je bilo s početka videti, da ne bodo posegali v to volitev, kjer zanje itak ni dobili drugega kot klopote. In teh imajo že tako zadosti. Toda pod pritiskom »mladimov«, t. j. mladih, popolnoma neizkušenih pa zato tem radikalnejših liberalcev se je liberalna stranka zdramila in je postavila svojega kandidata. Ta je učitelj **Engelbert Gangl**. Liberalna stranka ni mogla zbrati boljšega kandidata — kajti Gangl je vreden stranke, stranka pa vredna svojega kandidata. Gangl stoji na čelu tistega dela učiteljstva, ki zahteva dve reči: Prvič, da se prežene duhovnika iz šole in da naj krščanski nauk v bodoče razlagajo otrokom liberalni učitelji po svoje. Druga zahteva pa je, da naj se ljudski učitelji plačajo tako kakor državni uradniki, in v ta namen naj se **davki povišajo** — kajti brez izdatnega povišanja davkov ni nobenih sredstev na razpolago za tako povišanje plač. Kdor je tedaj za te dve reči, naj voli Gangla — on ga zasluži, Gangl pa njega. Ta kandidatura je pa tudi »zguncala« ljuhljanske liberalce. Hodijo po volivnih »shodihi« — in preobračajo kozle, kakršnih vsaj Bela Krajina še ni videla. Pridružujejo se jim znani belokranjski liberalci, kakor veseljavni ekspozitar **Mazelle** in

slavni nadučitelj **Kosec**. Ne vemo, če so gospodje povedali svojim poslušalcem glavne točke liberalnega programa? Če so jih pozabili, jih povemo mi. O brezverski šoli in povišanju šolskih davkov smo že govorili. Pridejo pa še druge zanimive točke: **Razporoka, sežiganje mrličev, razširjenje pravic uradnikov, trgovinske pogodbe v škodo kmetu** in še druge podobne reči. — Kdor je za te reči, naj voli liberalnega kandidata; on ga zasluži!

Dvomimo pa, da liberalci na volivnih shodih te reči omenjajo. Pač pa so govorili o drugih stvareh. Seveda po svoje. Tako so razlagali, da belokranjske železnice ne bo, ker je sedanja vlada denar, ki je bil namenjen za to železnico, porabila v druge namene. Pozabili so pa povedati sledeče: Finančni minister **Bilinski** je denar za belokranjsko železnico sprejel **že leta 1909** in ga je v resnici porabil za druge namene. Slovenski liberalci so pa ravno ob tistem času potegnili z **Bilinskijem**, ga začeli v »Slovenskem Narodu« hvaliti in so surovo napadali poslance S. L. S., ki so nastopali brezozirno zoper Bilinskija. Zato pa je ravno ob istem času odpustil finančni minister **Bilinski** Ljubljani 900.000 kron potresnega dolga in liberalni občinski svet se mu je slovesno zahvalil. In še v zadnjem času so se slovenski liberalci očitno ponujali vladi za hlapce zoper S. L. S. A vlada jih ni hotela, ker tako slabih hlapcev ne more rabiti in jim je dala očitno pred celim svetom brco, ko je cesarju svetovala, da Hribarja ne potrdi za ljubljanskega župana. In cesar ga res ni potrdil iz razloga, da je kot župan zanemaril svoje dolžnosti. Tako vlogo igra ta stranka, ki vsiljuje Dolenjcem svojega kandidata.

Poslanci S. L. S. pa stoje v doslednem boju zoper sedanjo vlado in bodo

vztrajali v tem boju toliko časa, dokler ne bo pravična Slovanom, posebno Slovincem. Boj S. L. S. zoper sedanjo vlado je odkrit, pošten, odločen in dosleden. Zato pa S. L. S. uživa spoštovanje pri prijateljih in sovražnikih, pa tudi pri vladi. S svojim odločnim in brezozirnim nastopom je dosegla, da javloda slovesno izjavila letošnjo pomlad v državnem zboru, da se bo v najkrajšem času pričelo z gradnjo belokranjske železnice. In res, izvršene so vse priprave in na pomlad se prične z gradnjo. — Liberalci pa spletkarijo zoper gradnjo, a k sreči nimajo nobene moči; njihova stranka uživa splošno zaničevanje. — Kdor hoče s tako stranko voliti, naj to stori; a izrekamo mu svoje pomilovanje.

Kar je pa poštenih in doslednih, ljudsko-zavednih mož v novomeškem sodnem okraju in v Beli Krajini — in teh je ogromna večina ondojnega naroda — bodo volili kandidata S. L. S. in tedaj zapisali na glasovnice: **Evgen Jarc, deželni odbornik v Ljubljani**. — A liberalce čakajo na dan volitve nove težke klopote.

Volitev v novomeško-črnomaljskem okraju.

V Mirni peči je bil v nedeljo 4. t. m. po rani maši shod volivcev naše stranke, ki so se izrekli za kandidaturu dež. odbornika Jarca. Mirnopoški liberalci so nameravali prvotno nekaj nagajati, pa so se pravočasno premislili. Nekdo, ki ga dobro poznamo, je pa poštenim kmetom našim priporočal po shodu liberalnega učitelja Gangla, češ da je dober čebelar. Gangl pa čebele, to gre vkup kakor zajec pa boben!

V Metliki bo volivni shod v nedeljo 11. t. m. po rani maši v kmetijskem društvu. Možje, pridite vsi. Li-

beralne laži na zadnjih shodih Ganglovih bodo dobile odgovor kakor ga zaslužijo.

V Starem trgu pri Poljanah bo volivni shod v nedeljo 18. t. m. Isti dan bo shod tudi na **Vrhu pri Vinici**.

Liberalni kandidat, učitelj Gangl iz Idrije je napravil prav na tistem doslej tri shode. V Črnomlju so bile na shodu vse liberalne gospe in gospodične in kup otrok. Shod je vodil Šetina, Gangl se je lovil v visokih besedah, Triller govoril neresnice o belokranjski železnici, Hribar pa kazal žalost, da ne bo več županil Ljubljani. V Dragatušu se je pridružil tej gospodi Mazelle s svojo ožjo družbo, ki je prišla prav dobre volje popoldne v Vinico. Mazelle je tu dajal za pijačo — pozabil je menda že na 7000 K stroškov svoje pravde — tako da so bili nekateri še preveč navdušeni. Ta gospoda je potem na Vinici ponočevala do jutra. Vsak pošten Belokranjec lahko vidi jasno razložek med liberalnimi shodi in našimi. Pri liberalcih zabavljanje in pridušanje, pri nas povsod resen razgovor o političnem in gospodarskem napredku!

Političen pregled

SOCIALNO ZAVAROVANJE.

Pododsek za socialno zavarovanje, ki se je bil razšel na kratke počitnice, se zopet snide drugi teden in zopet začne posvetovanja o drugem poglavju zavarovanja zoper nezgode. To delo upa pododsek rešiti v kakih dveh tednih. Nato začne socialni odsek s svojimi plenarnimi posvetovanji.

BODOČE TEŽAVE BARONA BIENERTHA V JESENSKEM ZASEDANJU

groze biti precej velike, ker so se zelo poslabšale razmere v posamnih parlamentarnih strankah in skupinah. Velika vprežna moč in opora vladna, »Poljsko kolo«, obeta, da pojde še bolj naražen, tako da že nastaja za vladno veliko skrbne vprašanje, ali bo jeseni še tako enotno nastopilo za vladno politiko in »drdralo« tako gladko v šepastem vozu vladne večine, kakor je dosedaj. Bienerth je sicer izboljšal položaj in svoj odnošaj s »Poljskim kolom« potom zadnje svoje konference z Glabinskim, ki je načelnik »Poljskega kola«. Bienerth se je moral, da si ohrani vsaj za sedaj Poljake na svoji vladni strani, brž lotiti reševati vprašanje o kanalih in novih vodnih zvezah, za katere se potegujejo Poljaki. Toda kljub temu smemo z veliko verjetnostjo že sedaj trditi, da »zboljšani« položaj med vladno in Poljaki kmalu postane zelo poslabšan, ker v »Poljskem kolu« postajajo razpoke vedno večje in kanali jih ne morejo trajno »zamašiti«. Vzrok je pa to, ker poljske stranke, ki tvorijo »Poljsko kolo« in pa skupine poslancev so si na-

čelno nasprotni, torej je trajna enotnost ob takih razmerah presneto malo časa mogoča ter živi navadno take vrste političen organizem življenje žulček, ki se jim pravi enodnevne. — Tudi pri »rdečih« zaveznikih bo težko kaj več z enotnim in složnim nastopom na zunaj, ker, kakor znano, so si socialni demokratje, češki in nemški, zelo skočili v lase ter ni upanja, da bi bilo mogoče premostiti veliki prepad, ki je zazijal med njimi.

»Slovanska Jednota« pa bo imela le korist, ako jo zapusti čimprej znani »vladni dalmatinski kvartet«, ki ga je poslanec Tresić s svojim pristopom pomnožil v kvintet. Potem bo namreč prenehal čudni in vrhu tega kaj slabo vplivajoči pojav, da so poslanci, ki so se na zunaj prištevali, seveda le po imenu »Slovanski Jednoti«, v resnici pograbili vsako priliko, da bi oslabili ugled slovanske opozicije v korist dunajske, Slovanom tako krivične, nemško-nacionalne vlade ter v veselje židovskega, pa tudi sploh vsega Slovanom sovražnega časopisja.

V SVRHO SKLICANJA DEŽELNIH ZBOROV

so posamezne deželne vlade že stavile svoje nasvete in predloge, da jih Bienerth prouči in dá cesarju v potrjenje. Gornjeavstrijski deželni zbor je že sklican na 26. kimovca, večina drugih deželnih zborov začne svoja zasedanja koncem kimovca.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Program parlamentarnega dela v jesenskem zasedanju ogrskega državnega zbora se izgotovi, ko dojde predsednik zbornice s počitnic. Državni zbor reši proračun za leto 1911. Še pred sklicanjem delegacij, to pa zato, da bo med delegacijami mogel zborovati tudi finančni odsek ogrskega državnega zbora.

NOVE VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Nakana bana dr. Tomašića, razbiti z razpustitvijo sabora koalicijsko in razpisati nove volitve ter si med tem po pogajanjih ustvariti novo vladno večino, se ne bo uresničila, kajti ni se mu še posrečilo razbiti prejšnje srbsko-hrvatske koalicije, ki stoji sedaj v večini trdno na vladni sovražnem stališču, dasi se je bilo banu posrečilo ob osebnih pogajanjih si pridobiti zase nekaj njenih članov, ki so kot posamniki brez vsega pomena.

Hrvatsko-srbska koalicija se podaja v volivni boj polna nade, da ji donese volivna borba brezdvomno velik uspeh. To nado si dela na podlagi razpoloženja, ki vlada sedaj med narodom. V takih razmerah je pa mogoče le dvojno, kar bi mogel storiti ban: Ali se umakniti s pozorišča ali pa razpisati nove volitve v slučaju, da izpadejo sedanje zanj neugodno. Gotovo je, da stoji banovina pred politično zelo burnimi časi. Koalicija je po svojem posebnem odseku sklenila postaviti sporazumno s srbsko stranko v 84 volivnih

okrajih svoje kandidate. Dr. Mile Starčevićeva hrvatska stranka prava je imela prejšnji četrtek zelo dobro oblikan shod zaupnikov, kjer so sklenili, da nastopi stranka brez sodelovanja s kako drugo stranko samostojno v volivnem boju. Nato so postavili 24 kandidatov, za 20 drugih volivnih okrajev jih namerava stranka po posvetovanju z zaupniki pa še postaviti.

VAJE LAŠKE MORNARICE NA JADRANSKEM MORJU.

Vaje laške mornarice so se začele dne 1. kimovca ob laški obali Jadranskega morja. V Rimu obračajo njanje najnapetjšo pozornost, ker so po dolgem času si zopet enkrat izbrali vzhodne laške vode za pozorišče laškim mornariškim vajam. Laške mornariške vaje na Adriji ob času sestanka zunanjih ministrov, laškega in avstrijskega, povzročajo po pravici največje zanimanje že radi prozorne ideje, na katero cika in namiguje načrt in kraj letoš. laških mornariških vaj. Res odkritosrčni so morali biti dokazi in posveti laškega odkritosrčnega zunanjega ministra ob obisku in sestanku z avstrijskim zunanjim ministrom, ki jih je podajal z vsem kar mogoče »utrjenim« zagotovitvijo v imenu naše »odritosrčne« zaveznice na zapadu!

ČRNOGORSKI KRALJ NIKITA

namerava obiskati še letos dvore slovanskih balkanskih držav: bolgarskega in srbskega. Obišče pa tudi mogočne svoje prijateljske zaveznike in sicer laškega kralja, našega cesarja in ruskega carja.

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran (Dalje.)

Tedaj sta drvila kar najhitreje mogoče na grič, kjer sta lahko videla na Brda. — Obstala sta kakor okamnena. — Nova Bregarjeva hiša je bila vsa v ognju. Ognjeni plameni so ravno že škodoželjno oblizavali streho. Slišala sta, kako je prasketalo in pokalo, ko so se lomili goreči tramovi, in vse to je strašno odmevalo v Bregarjevem srcu: človeka nista opazila nobenega pri ognju.

»To je Niganino delo, — — — prepozna sva,« je skoro nezavestno šepetal France; — nato je pa divje zakričal:

»O Zalka! Zalka! O moje dete! Francek! . . . Štefan, pojdi, pojdi! Nemara se dá še kaj rešiti.«

»Zalka in otrok sta že zdavnej na varnem v votlini na Špiku,« je kričal možek in obenem prijel Franceta za roko ter ga zadrževal

»Hočem gotovosti, prepričati se moram, se moram!« je jokaje tarna Bregar.

V istem trenutku sta pa zaslišala z najskrajnejšega Špikovega robu dolgo zategnjen, zamolkel glas, ki se je razlegal kakor tulenje močnega bivola, in razločila sta pretrgane besede:

»Hoooo — sovražnik na Špiku — na Špiku — na Špiku — sovražnik — sovražnik!«

Grozni glasovi so še vedno zamolko odmevali od Špikovih sten in se polagoma tajno polzgubljali v gozdu ob Savi, tedaj pa je naenkrat zadonel od nasprotne strani, prihajajoč od Bodešič sem, močan in pretresujoč glas, ki je šel skozi mozeg in kosti, zdaj ogromno naraščal, zdaj zopet padal — bil je glas roga, in temu je sledilo več kot deset človeških glasov kakor v koru se menjavajoč:

»Sovražnik na Špiku — na Špiku — sovražnik — sovražnik — na Špiku.«

Na Špiku je vladala grozna zmešnjava, vsi so kričali zmedenno, da ni bilo mogoče razumeti nobene besede; izmed splošnega krika se je pa zdajin zdaj začulo v srce segajoče jadikovanje in zdihovanje obupanih žena in pretresljivo jokanje prestrašenih otrok. Nekaj strašnega je bilo poslušati te glasove, ki so pričali, kako strašno trpe žene boječ se za svoje, kako se jim trga srce. — Ker je bila že tema, se je dobro razločil ogenj, katerega je zakurila straža kmetiških bojnikov v Bodešičah, ki je pa že pojema. Na Brdih se je ogenj še enkrat škodoželjno ovil Bregarjeve hiše in jo popolnoma vpepelil.

»Jezus, Marija, Jožef, nekaj strašnega se godi! Vse je izgubljeno! Bog se nas usmili!« je vzdihnil kroparski možek.

Bregar je stal kakor okamenel, ves bled in prestrašen; srečo je zrl predse in se ni mogel ganiti z mesta. — Tedaj se je pa posvetilo na Špikovi vrhovi: en ogenj, dva — pet — in še več — in še strašnejše se je oglasil glas roga in še groznejše je odmeval od sten in brzel tuleče po dobravah in gozdih.

Na Špiku, tam kjer je pač moral biti vhod v votlino »pri slepem Bogu«, se je nekaj zasvetilo — kmalu je zopet ugasnilo, a potem zopet nekoliko močnejše vzplamtelo. — Tedaj pa nagloma kakor blisk — ves Špik je bil v ognju; — bilo je, kakor bi se odprlo ognjenikovo žrelo in kakor bi hotel ves pekel naenkrat privreti na dan z vso svojo sovražno močjo in silo; strašno je žarela goreča gora — zdaj so se potresla tla — nemudoma je sledil grozoten pok — in gromenje in pokanje in bolenje, kakor bi se gore prevračevale druga na drugo in kakor bi se podirala zemlja.

»Bog jim bodi milostljiv in usmiljen!« je molil možek kleče poleg Bregarja; ta je stal tresoč se po vsem životu in kakor zamaknjen upiral pogled tja na Špik, odkoder se je dvigal proti nebu temnordečkast oblak, med-

tem ko so se s Špikovih vrhov valili nizdol debeli kamni, odskakovali čez peči in stene, se razdrbljali in kakor sovražna vojska brzeli v nižino. — Bobnenje in gromenje je polagoma ponehaval in vmes so se že razločevali obupni kriki in klici. Zopet je začelo lahno šumeti, kakor bi se sprožila cela reka peska in drobnega kamenja in drvila čez pečine. Ves Špik je bil razsvetljen; eksplozija je vnela dve suhi smreki in nekaj zelenih mecesnov, ki so potem razsvetljevali vso okolico. Tam zadaj so mejile razsvetljeno pokrajino visoke in vitke jelke, katerim je nočni soj gorečega drevja dajal posebno tajinstveno ter čarobno barvo in obliko, tako da se je zdelo, da strahovi stražijo nesrečno prizorišče. Še strašnejše so pa doneli v temno noč obupni klici zbeganih bojnikov, obupanih žena in prestrašene dece.

Ze sta krenila Bregar in Štefuljček nazaj na nevarno stezo, ki vodi k »slepemu Bogu«, kar jima prihitel nasproti hitrih korakov mlad mož.

Bregar in Štefuljček sta še vedno stala tiho in nemo; misliti nista mogla ničesar, še manj pa govoriti; le ena misel jima je begala po glavi: strašno, strašno! in ta jima je povedala vse. — Ko sta se čez nekaj časa zopet nekoliko zavedla, je začel France žalostno vzdihovati:

»Gorje, grozno je, strašno! Vsi so izgubljeni! Vsi — ah, vsi! — Pojdi, Štefan, hitiva in poglejva, nemara še lahko kaj rešiva... Pri slepem Bogu! so gotovo vsi mrtvi.«

»Tega bi jaz ne trdil,« je odgovoril možek, »tistim, ki so bili v votlini, se gotovo ni nič hudega prigodilo; pač pa potrebujejo nujne pomoči težko ranjeni vojaki, kar jih je še živih; ali sliši, kako vzdihujejo in tarnajo? Podvizajva korake!«

Nemudoma sta odhitela nazaj proti Špiku in tekla, kolikor so jima do-

puščale noge in svet. Že sta krenila na nevarno stezo, ki vodi k »slepemu Bogu«, kar jima prihitel nasproti hitrih korakov mlad mož.

»Pušavec, ali si ti?« je klical mož že od daleč, »zdaj je »mrtvaški mostič« gotovo šel v zrak. — Grozno! grozno!... Saj je bil pa tudi že zadnji čas; — mislil sem, da je smodnik najbrž postal moker in da se ne bo hotel vneti le še eno ali dve minuti naj bi se ne bilo vnelo, pa bi bil sovražnik prišel v votlino — in potem gorje ženam!«

»Pušavca ni tukaj,« se mu je v odgovor oglasil Kroparski možek, »paš pa sta tukaj dva dobra prijatelja, jaz in neki vojak, ki je prišel nam pomagat.«

»Ah — Kroparski možek!« je rekel prvi, »pozdravljam! — Si-li videl, kako je smodnik odnesel »mrtvaški mostič« v zrak? Kaj ne, to je bilo zares nekaj strašnega?«

»Da, nedopovedljivo grozno je bilo; toda na nesrečnem kraju gotovo leži mnogo ranjenih, napol mrtvih in razmesarjenih vojakov, ki si sami ne morejo prav nič pomagati; tem moramo pomagati, kolikor je v naši moči in kar najhitreje moremo; povej, kdo si vendar? Ne poznam te.«

»Za prvega hlapca služim pri Anzelju; pa sem šele od sv. treh Kraljev tukaj. Doma sem pa v Bohinju.«

»Toda kako pa je sovražnik mogel priti na Špik? In kje so graščinski dobili pomoč? Ali jih je mnogo prišlo? — Ze niste dobro pazili, sicer bi jih morali opaziti, ko so se bližali iz Bodešič sem k stezi, ki vodi k »mrtvaškemu mostiču«. Ali niste imeli nič straže?«

»Seveda smo imeli stražo, toda sovražniki niso graščinski, ampak — Turki, ki — — —«

»Turki! — Bog se nas usmili,« je globoko vzdihnil France in se zamislil.

»Turški pesjani?! — Ali je resnica? — O sveti križ božji!« je pristavil ves prestrašen možek.

»Da, Turki; Bog nas varuj te strašne nesreče! — Mi smo imeli straže razpostavljene na vseh opasnih krajih, kjer smo mislili, da utegnejo priti graščinski. Ženske in otroke smo varno zastražili v votlini, vsi naši bojniki so čakali pripravljeni, da udarijo na sovražnika ali da se zaženo proti gradu. Tedaj je pa prišel sovražnik, katerega se nismo nadejali, z Brd po opolzki senožeti in se potem po ozki stezi tiho in oprezno bližal »mrtvaškemu mostiču«. — Pesjani so prišli po cesti iz Radovljice. Okoli mesta je morala že strašno teči kri. Bog se usmili vseh, katere zadene ta povodenj! — Glavna njihova četa je gotovo še ostala v Radovljici, ali pa je šla proti Dolini, zakaj na Bled je prišel le ne posebno velik oddelek, navadno pa Turki poplavljaajo v velikih množicah. Kakih šestdeset se jih je priplazilo po stezi; ti so vsekakor hoteli napasti naše pri votlini; so jih pač morali na kak način izvohati, saj praviijo, da ima Turek dober nos.«

»Ali so jih skozi Brda kar tako pustili mimo iti?« je vprašal Štefuljček.

»Pustili? Kdo pa naj bi jim brnil? — Mlajši so vsi oboroženi pri naših četah, žene in otroci so v votlini; kar jih je pa še ostalo doma, so se pa samoposebi umevno zbalili take množice turških tako groznih vojakov. In pa, ker so prišli tako nenadoma in nepričakovano, nihče ni mogel razmišljati, kako bi se jim ustavil.«

»Kdo pa je prvi opazil, da so Turki tu in da se bližajo Špiku,« je zopet radovedno vprašal možek.

»Jaz sem opazil,« je odgovoril hlapec; »splezal sem namreč na ono visoko jelko tam ob Bregarjevi hiši, da bi se nekoliko ozrl po okolici, kaj se godi. Ko sem tako že kake pol ure ogledoval okoli sebe, sem naenkrat opazil, da se je v Bregarjevi hiši začelo moč-

no kaditi in da so vsa okna postajala svetla in vedno svetlejša. To se mi je pa precej čudno zdelo, ker sem dobro vedel, da pri Bregarju ni nikogar doma...«

»Kje pa so Bregarjevi?« ga je nagloma prekinil France, ki doslej ni znil besedice, ampak le zamišljeno poslušal ves pogovor in nestrpno čakal, kdaj bo slišal kaj o svojih.

»Kje da so Bregarjevi?« je začudeno pogledal hlapec in nekoliko pomislil; »čakaj; Zalka, njena sestra in otrok so šli že danes opoldne v votlino pri »slepem Bogu«, kjer so z drugimi ženskami vred popolnoma na varnem.«

»Hvala in čast Bogu!« je stokal France.

Hlapec ga je začudeno pogledoval in opazoval, toda Štefuljček ga je zopet silil:

»Pripoveduj vendar naprej in ne pusti se preveč motiti; — — — torej v Bregarjevi hiši je gorelo; kaj se je zgodilo pozneje? Povej vendar!«

»Brž ko sem opazil, da res gori, sem hotel hitro splezati na tla in sklicati ljudi skupaj, da bi gasili...«

»Kako pa je vendar ogenj nastal?« ga je vmes vprašal France.

»Tega sicer ne vem — ampak mislim si lahko. — Črna žena' je bila zopet tu.«

»Kaj? Črna žena?« je kričal France tako glasno, da ga je hlapec začudeno opazoval in premišljeval, kaj mu neki je, da se je tako vznemiril.

»Pripoveduj vendar nadalje!« ga je nevoljno priganjal Kroparski možek, »nimamo časa, da bi dolgo čenčali prazne stvari. — Povej torej, kar veš!« (Dalje.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Volivna dolžnost. Pri dopolnilni državnozbornski volitvi v sodnih okrajih Novo mesto, Črnomelj in Metlika stopi prvič v veljavo novi zakon, po katerem se je uvedla na Kranjskem volivna dolžnost. Vsak volilec bode moral iti voliti, in če ne, zapade denarni kazni. Le, če je zadržan iz važnih vzrokov, ga sme oprostiti okrajno glavarstvo. Vse tozadevne postavne določbe bodo natisnjene na poštarnicah, ki jih sprejmejo volilci. Volilci naj te določbe natančno preberijo in naj se natančno ravna po njih, da ne bo nepotrebnih denarnih kazni. Voliti poslanca je najdragocenejša pravica državljana — ravno zato pa tudi vestna dolžnost, ki jo izvršuje volilec napram celemu ljudstvu, tedaj tudi v svoj lastni in svoje rodbine blagor. Od dobrih ali slabih postav je odvisen ljudski blagor ali ljudski propad. Postave se pa delajo v državnem in deželnem zboru. Zato je dolžnost slehernega volivca, da vpliva s svojim glasom na zakonodajstvo. In zato je nova postava dobra, ki določa, da plača denarno kazen tisti, ki zanemari brez tehtnega vzroka to svojo sveto dolžnost.

Klali se bodo! Kdo? Stari liberalci mlade. »Slov. Narod« silno napada mladi liberalni zarod in mu napoveduje vojsko na nož. Nazadnje bode vendar prav prišlo orožništvo. Ker ni bilo nič demonstracij za Hribarja, bode vsaj pri liberalnem klanju varovalo Ljubljano.

Položaj v Ljubljani. Zadnjič smo že poročali, da cesar ni potrdil izvolitve Ivana Hribarja ljubljanskim županom. Morali so še enkrat voliti. Ker imajo liberalci trde glave, so mislili, da prerinejo z glavo skozi zid. Izvolili so

nanovo Hribarja. Vlada je kratkoma lo prekrizala račun slavnih občinskih svetovalcev in razpustila ves občinski zastop ter imenovala deželnovladnega svetnika Lašana za komisarja. Ta odločba deželne vlade je liberalce silno poparila in vendar morajo priznati, da so sami temu vzrok, ker so kljub cesarjevi odločbi na vsak način hoteli videti Hribarja na županskem stolu.

V napačen kraj so jo vdarili agitirali mladi liberalci iz Ljubljane. Diši jim državnozbornski mandat in zato so začeli uhajati na Dolenjsko. Sklicali so shod v Veliki Loki, da tam z vsemi svojimi mladimi močmi nastopijo proti kandidaturi prof. Jarca, ki bo tudi gotovo izvoljen. A kakšna blamaža. Velika Loka niti ne spada v novomeški sodni okraj in ima že svojega poslanca v dr. Hočevarju. Ljudstvo se je mladim smejala, ki so jo kmalu z dolgim nosom odkurili v Ljubljano.

Deželna elektrarna. Od nekih strani se razširjajo vesti, kakor da bi dežela bila opustila misel na veliko deželno elektrarno. Neke trdke razširjajo te vesti, ker hočejo pregovoriti razne zavode in podjetja k napravi lastnih majhnih central. Namen je prozoren. Temu nasproti smo pooblaščenim objaviti, da je zadeva podeželnih električnih central v polnem tiru, da se dela z veliko pridnostjo in bo že prihodnji deželni zbor dobil v sklepanje konkretne predloge. Prihodnje leto ali že letos jeseni se brez dvoma začne graditi.

Umrli je v Godoviču pri Idriji tamošnji župnik č. g. Alojzij Bobek. Rojen v Kranjski gori 5. oktobra 1855., je bil pokojnik posvečen v mašnika 26. julija 1879 ter nato poslan za kaplana v Loški potok. Deloval je potem kot kaplan v Št. Juriju pod Kumom, v

Mokronogu in Šmarjeti, dokler ni leta 1889. dobil župnije Godovič, katero je upravljal do smrti, ki mu je včeraj po kratki, mučni bolezni pretrgala nit življenja. R. I. P.!

Kanonično umeščen so bili č. g. Jos. Lavrič na župnijo Breznica, Frančišek Rajčević na župnijo Lučine in Alojzij Wester.

Premeščena sta č. g. Leopold Kolbezen iz Mirne peči za župnega upravitelja v Godovič in Jan. Sever iz Št. Jerneja v Mirno peč. Za župnega upravitelja v Zg. Logatcu je imenovan odnotni g. kaplan Leopold Turšič.

Blagoslovljenje konvikta za srednješolsko mladino v Marjanišču se je izvršilo pretekli teden. Blagoslovil ga je prevz. gosp. knezoškof. Slovesnost se je udeležil tudi deželni predsednik baron Schwarz in mnogo drugih odličnih mož iz Ljubljane. Cel zavod ima sedaj prostora za 300 gojencev in je namenjen za srednješolce in pripravnike. Največja hvala gre g. prelatu Kalanu, ki je požrtvovalno vso skrb za izvršitev konvikta prevzel in srečno dovršil. Zavod je last Vincencijeve družbe.

Iz davčne službe. Prestavljen je c. kr. davčni upravitelj g. Jožef Ahlin iz Radovljice v Kranj.

Častno nagrado 52 K 50 vin. je priznala deželna vlada Ivanu Kvasu v Zg. Domžalah, ker je z lastno nevarnostjo rešil 10 letnega Petra Cotmana iz vode.

Drugi avstrijski kmetijski združni shod se bo vršil dne 14. in 15. septembra na Dunaju. Na sporedu so za kmetijsko združništvo veljavna vprašanja. Kdor se misli shoda udeležiti in obenem obiskati lovsko razstavo, lahko prosi za znižano vožnjo. Natlačnejši podatki glede znižane vožnje se izvedo pri vseh postajnih uradih. Kdor

bi se nameraval udeležiti tega shoda, naj čimprej to prijavi »Zadružni Zvezki v Ljubljani.

Oddaja eraričnih plemenskih kobil. Ministrstvo za domobranstvo je sklenilo, da bode vnaprej brezplačno plemenske kobile le na ta način oddajalo, da se bodo plemenske kobile od konjerejcev za ceno 700 do 800 K nakupovale ter zopet pri prodajalcu v reji pustile. Kobile, katerih rod po arabskem, angleškem in lipicanskem žrebcu mora biti dokazan po spuščalnem listu, morajo imeti starost tri in pol do sedem let ter morajo meriti v višku najmanj 161 cm. Vsak konjerejec, kateri želi svojo kobilu ministrstvu za domobranstvo prodati in zopet za njo prositi, mora dotično prošnjo najkasneje do 15. septembra 1910 kolekovano s kolkom za 1 K vposlati na pristojno c. kr. okrajno glavarstvo. Vse tiste kobile, katere bodo konjerejci od tega dne naznanili za drugo leto, t. j. leto 1911., se od pristojne komisije pregledajo.

Izpred poročnega sodišča. Po tri-dnevni razpravi se je končala obravnavanje proti Hladniku in njegovi ženi, ki sta bila osumljena, da sta poslala gospej Hamerlitzovi; Hladnikovi materi, strup po pošti z namenom, da jo spravita s sveta. Hladnik je bil obsojen na 7 mesece ječe, a le zaradi goljufije in nagovarjanja k obrekovanju, žena Hladnikova je bila popolnoma oproščena. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo.

Novi stokronske bankovce bode avstro-ogrška banka zopet pobrala nazaj, ker je v ogrskem besedilu tiskovna pomota.

Odborova seja zveze Orlov se je vršila v nedeljo dne 4. t. m. na Brezjah. Seje se je udeležilo nad 250 Orlov v kroju. Orli so imeli tudi skupno sveto obhajilo.

Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe v Marijanišču je najstarejša in prične s 1. oktobrom že svoj 12. tečaj. Mnoge gojenke delujejo že kot vrle in vnete gospodinje po slovenskih domovih. To je najlepše priporočilo za to šolo. Ker je že blizu pričetek šole, zato se opozarjajo oni, ki žele poslati svoje hčere v gospodinjsko šolo, da hitro vložijo prošnjo na kmetijsko družbo v Ljubljani.

Za vinogradnike in sadjarje. Samočišče vinske droži za pokopenje vinskega in sadnega mošta se dobivajo tudi letos pri Kmetijsko-kemijskem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s samočištimi vinskimi drožmi stane z navodilom o uporabi 25 h; s poštino in zavojem pa 40 h. 10 cevka stane s poštino, zavojem in z navodilom o uporabi 3 K 50 h. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame. V plačilo se sprejemajo tudi pisemske znamke. Samočišče vinske droži pospešujejo čisto in zanesljivo kipeenje mošta, ter povzročajo, da se vino hitro čisti in da dobi mnogo boljši in prijetnejši vonj in okus. Ena cevka s

samočištimi drožmi zadostuje za pokopenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali pa sadnega mošta. Naročba se mora izvršiti vsaj pet dni pred uporabo, da se morejo pravočasno in po predpisu postaviti droži, s katerimi se potem sveže iztisnjen mošt pokipi. Vsa tozadevna pojasnila daje radovoljno ravnateljstvo Kmetijsko-kemijskega preskušališča za Kranjsko v Ljubljani.

Perutninarska razstava v Kandiji pri Novem mestu. O priliki goveje in prešičje razstave v Kandiji dne 19. t. m. priredi osrednja perutninarska zadruška za Kranjsko v Ljubljani razstavo perutnine (kokoši, rac, gosij in puranov), ki bo trajala dva dni, namreč v nedeljo in v ponedeljek 18. in 19. septembra. Kdor želi kaj razstaviti, naj se oglasi pri odboru za perutninarsko razstavo v Kandiji ali pri kmetijski združnici v Novem mestu do 15. septembra. Perutnina, ki se ima razstaviti, mora biti že v soboto 17. t. m. popoldne na mestu razstave, na dvorišču župana gosp. Zurca v Kandiji.

Gorenjske novice

Slavnost v Domžalah 28. avgusta, se je v vsakem oziru sijajno izvršila. Vreme, ki je še v soboto zvečer in tudi v nedeljo zjutraj silno slabo kazalo, je bilo cel dan tako ugodno, kot lepše za tako slavnost niti biti ne more. Udeležba je bila zares ogromna. Cenili so navzočih od 4—5000! Orlov je bilo v kroju 310, zastav pa 12, in sicer iz Ljubljane dve, »Kršč. soc. zveza« in »Društvo rokodelskih pomočnikov«, iz Kamnika dve, društvo »Kamnik« in »Cec. pevsko društvo«, z Vrhniko »Društvo rokodelskih pomočnikov« iz Vevč, Moravč, Cerkelj, Mengša, in Rov in domači dve. Okrožja Orlov so bila zastopana: kamniško skoraj polnoštevilno — celó iz oddaljene Šenturške Gore je poleg izobraževalnega društva prišlo 12 Orlov v kroju — poljsko in št. viško. Zastopanih pa je bilo še več drugih društev. Posebno bodi omenjeno, da sta bili navzoči tudi gasilski društvi iz Domžal in Stoba. Na kolodvoru so domača dekleta - društvenice v narodnih nošah pripenjale šopke in ovenčale zastave, potem pa se je izpred razvrstilo: 4 Orli na konjih, med njimi načelnik Zveze V. Jeločnik, 42 trobentačev, domžalska godba, Orli, društva. Pred »Društvenim domom«, ki je bil v vseh svojih prostorih z venci bogato ozaljšan, so se vršili pozdravi. Pozdravili so goste iz balkona: oba župana fare, domžalski in depaljski, župnik, predsednik Orla Anton Müller in predsednica ženskega odseka gospica Kati Jančigaj. Med tem pa so društvenice raz oken Doma obsipale goste s cveticami. Odzdravil je načelnik Jeločnik. Čudovito krasen je bil prizor v cerkvi: pred oltarjem zastave, v ladiji in proti obe-

ma stranskima oltarjema, torej v podobni križi Orli, na prižnici pa veliki oznanovalec ljubezni do Jezusa in Marije, premilostni prelat generalni vikar J. Flis. Prekrasno je govoril o trojnem domu, o hišici očetovi, o farni cerkvi, o Društvenem domu, ki se ima danes blagosloviti, kako morajo vsi ti biti v tesni zvezi, da vodijo vsi v najlepši — nebeški dom! Gospod prelat je opravil tudi sveto mašo, pri kateri sta stregla dva Orla v kroju in je prav lepo pel domači cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista Jak. Flis. Ob pol 11. uri je bila slovesnost pred Domom. Ko godba odigra »Naprej zastava slave«, nastopita oba poslanca okraja in govornik iz balkona zbranemu ljudstvu. Bil je to pač največji ljudski shod, kar se jih je kedaj v Domžalah vršilo, pravi ljudski tabor. Deželni poslanec, dekan Ivan Lavrenčič je govoril o izobrazbi, kateri ima služiti novi Dom, kako potrebna je, kako pa le prava izobrazba, ki je v soglasju z vero, more človeka osrečiti. Zavedajmo se tega in bodimo vsikdar odločni katoličani brez polovičarstva, brez ozirov, brez strahu! Drž. poslanec dr. Krek pa je govoril o lepoti slovenske zemlje in o političnem, društvenem in gospodarskem delu za ohranitev te prelepe slovenske zemlje. Obe poslanca sta priredila občinstvu navdušene ovacije. Društveni zbor je s spremljevanjem godbe zapel 6glasni ganljivo lepi Foersterjev »Ave Maria« iz opere »Gorenjski slavček«. Bila je to molitev, prošnja do Brezmadežne, da Ona, katere prečisti ženin sv. Jožef kravljuje nad novo stavbo, izprosi blagoslova od zgorej ob slovesnem trenutku blagoslovljenja, ki se je s tem približal. Izvršil je sedaj ob obilni duhovski asistenci premilostni g. prelat. Po blagoslovljenju je godba zaigrala cesarsko himno. Sledil je korporativni obhod vseh društev skozi Domžale. Čas za kosilo, ki je bilo po raznih gostilnah, je bil le kratko odmerjen. Ob pol dveh je bila že skušnjava za telovadce, ob tretji uri pa litanije. Kaj naj rečemo o telovadbi, ki se je vršila ob čerti uri na prostoru, ki je bil ves z mlaji, zastavami in venci okinčan? Gotovo že zlepa kje ni bilo toliko gledalcev, kakor tukaj. Čela Goričica je bila ena sama velika galerija, glava pri glavi. Vse pa se je divilo, čudilo, strmelo nad sijajnim nastopom vrlih telovadcev. Uprav suverenno jih je vodil njihov general, velezaslužni V. Jeločnik, telovadci pa so sledili vsakemu njegovemu povelju, migljaju, da je bilo veselje! Pri otrodnih telovadbi je bilo vse tako živahno, da kar nisi vedel, kam bi pogledal. Veletoke in druge najtežje vaje so proizvajali kar igraje. Višek pa je dosegla telovadba s sabljanjem, z »moreško«, katero so dovršeno vprizorili ljubljanski in šentviški Orli. Čast jim! Med tem pa se je že pričela na društvenem vrtu veselica, ki je bila res prava ljudska veselica. Vrla domžalska godba se je tudi tukaj, kakor prej pri telovadbi in sploh cel dan odlikovala s preciznim, finim igranjem. Vmes pa so

krasno prepevali razni društveni pevski zbori: kamniški, moravski, mengeški, homški in domači. Tudi več govornikov je nastopilo. Pesnik Vrbanija (Limbarski) iz Moravč je navdušeno govoril pesem, katero je nalašč za to priliko sam zložil, ustanovitelj tekstilnega društva Jeraj iz Ljubljane pa je s svojim govorom kar raznel poslušalce. Saljiva loterija, juks-bazar, vse je bilo prav živahno na delu! V nočni temini pa zažari Dom v neštetihi lampijonih, rakete švigajo, vse je v veselji, v lepi zadovoljnosti! Na slavnost je došlo tudi nekaj brzobjavnih pozdravov. Posebej bodi omenjen pozdrav pesnika Ivana Baloha, ki se glasi:

»Na delo — geslo bilo je doslej,
Na delo — geslo bodi i naprej.
Naj Dom sezidan bo v značajih trdne
skale,

In versko - narodne ostanajo Domžale!

Če se omenimo, da je tudi mogočno pokanje iz topiča skozi cel dan slavnost zelo povzdignilo, dalje, da cel dan ni bilo prav nobenega izzivanja, niti najmanjšega nereda, potem smo dovolj povedali o tej prelepi slavnosti, ki je bila res prava manifestacija krščanske slovenske misli! Domžale so se ta dan pokazale tudi pred svetom take, kakršne so v resnici, lepe, zveste Bogu, domu, cesarju! Najlepša hvala vsem, ki so kakorkoli v to pripomogli!

g Zopet v Selca! Čemu? Ali si slep, ali ne veš, da priredi »Podružnica slovenske dijaške zveze za Gorenjsko« v nedeljo, dne 11. septembra 1910 v selškem »Društvenem domu« ljudsko predstavo »Stari in mladi«. Lepa narodna igra, spisal Anton Medved. Greš? Grem. Pojdiva!

g Selca. Dne 1. septembra t. l. je kupil posestnik Franc Brnik iz Selc na Gorenjskem na semnju v Višnjigori dva vola od posestnika Janeza Grm iz Hočevja, občina Videm - Dobropolje. Dotične vole je kupec izročil nekemu že bolj priletnemu možu, da se je kupec med tem časom okrepčal v gostilni. Ko pride kupec iz gostilne, ni bilo nikjer volov, a dotičnik, kateremu je vole izročil, je še tam na mestu ostal. O volih ni bilo nikakega sledu, kam in v katero smer so odšli, oziroma bili odpeljani. Vola sta bila eden sive in eden bele barve. Kdor bi vedel kaj o tem pojasniti, naj naznani to uredništvu »Domoljuba« ali pa posestniku Franc Brnik iz Bukovšice h. št. 22, p. Selca, Gorenjsko.

g Mengeš. Minulo je nekaj časa, odkar nisem imel opraviti s kakim dopisnikom »Slov. Naroda«. Oseba, ki me zdaj napada, se je sicer spremenila, značaj pa je ostal isti, ki je lasten vsem »te vrste«. Poslužujejo se namreč ostudne hinavščine in grde laži. Na videz čez mero sladki in prijazni, na skrivnem pa udrihajo, in da bi javnosti ne bili znani, se ne upajo podpisati, ker vedo, da bi jim take debele laži ne služile dobro. Resničen je pregovor: Odkritega sovražnika se ne boj, a skrivnega se varuj! Zato poznam do-

bro dopisnika. Pravi, da jaz ljudstvo hujskam, da je odvrčujem, da bi se ne udeležilo veselice, katero priredi mengiška podružnica sv. Cirila in Metoda, da se bojim konkurence radi predstave. No, te se pač ni treba bati. Akoravno je k zadnji naši predstavi pripeljal precej svojih somišljenikov in »prijateljce«, in so imeli v rokah knjižice »Revček Andrejček«, in zasledovali v njej igro, jo skušali motiti z neumestnimi medklci, vendar njegova kritika ne omenja družega, kakor da jaz igralcem črtam »najnedolžnejše ljubimkanje«. O, hinavščine! Ko so ravno radi tega prišli, da bi potem vpili, glejte, kakšne igre prirejajo v katoliškem društvu itd. Saj se poznamo! V prihodnje se bo že poskrbelo, da ljudje te vrste zaradi javnega motenja ne bodo imeli vstopa. Povdarjam, da se konkurence ne bojim, akoravno se tukajšnja jara gospoda (povečini tuja) že dva meseca pripravlja na predstavo »Brat Sokol«. Ko minejo počitnice, ostane znani dopisnik osamljen, kakor je bil poprej. Kako je »priljubljen« pri občinstvu, je že večkrat skusil v gostilnah, ko se mu je že od več strani jasno povedalo, da on ne bo Mengša »komandiral«. Če v prihodnje ne bo miroval, se bo poskrbelo, da bo z istim »dobrim« imenom, kakor je prišel pred kratkim v ta kraj, moral zopet odkuriti. — Moja dolžnost pa je, da ljudstvo opozarjam na volkove v ovčjem oblačilu, ker se ravno ti kaj radi na nas sklicujejo (lansko leto pri nabiranju članov), nam pošiljajo vabila in na ta način občinstvo slepe. V tem smislu bom deloval tudi naprej, ne glede na to, ali je liberalnemu dopisniku ljubo, ali ne. Tudi mu ne bom več odgovarjal, ker nimam toliko časa, kakor on, in ker se mi ne zdi vredno. — Nadalje čveka nekaj o »čukarskih bratih«, o junaštvu »z noži« in skakanjem »po bratskih glavah«, o »kranjski šparkasi«, da jih podpira, da kupčujejo »z Nemci«; obrekuje nesramno Orle in Bogomilo, katera pa v Mengšu niti ne eksistira. Vse kaže, da pač »Narod« večkrat tako piše, on pa, »ki se trudi, dela in žrtvuje svoje moči za okrepitev obmejnih bratov«, je to slepo prepisal. Če dokaže kakšno dejanje, katero podtika Orlom (in Bogomili), dobi nagrado, da je bo vesel; če pa noče denarja, naj mu pa ostane častno ime »obrekovalet-laznik«. — Valentin Kajdiž, kaplan.

g Bohinjska Srednja vas. Mnogo Bohinjcev iz zgornje doline in s Koprivnika, med njimi tudi oba pevka zbora, se je 29. avgusta poklonilo za letošnji jubilej svoji nebeški Materi na Sv. Višarjah. Prelepa božja pot ostane gotovo vsem udeležencem v najlepšem spominu. Gotovo, edinole zaupanje v Boga in Marijo nas bo storilo v resnici srečne, dragi Bohinjci, ne pa morda kak liberalen prijatelj s svojimi umazanimi časopisi, pa naj se še tako liže okoli vas! — Jeruzalemski romarji — štirje iz naše župnije — se vam vsem

najsrečnejše priporočamo v molitev, da bi nam dal Bog srečno pot in zdravo vrnitev. Tudi mi se vas bomo v domovini našega Zveličarja in njegove ljube Matere vseh prav posebno spominjali.

g Sv. Lenart nad škofjo Loko. V nedeljo 21. avgusta je priredilo tukajšnje Katol. slov. izobraževalno društvo veselico, ki nam je donesla dokaj zabave. Igrala se je dr. Krekova igra »Tri sestre« in A. Čadeža šaloigra »Pri gospodi«. Obe igri sta uspeli izborni. Domače in iz okolice, zlasti iz Zeleznikov došlo ljudstvo iger kar ni moglo prehvaliti. Posebno v igri »Pri gospodi« je ugajala ljudem Mica ali Micon, ki je izvršila svojo ulogo, da je boljše ni mogla. Pred in med obema igrama nas je zabaval društveni mešani in moški zbor, ki je pod vodstvom vrlega organista g. Skoka izvršil svojo nalogo v občno zadovoljnost. Iz tega lepega uspeha se vidi, koliko se doseže lahko v vsaki gorski župniji, če je ljudstvo dobro in vneto za pravi napredek in izobrazbo. Če pomislimo, koliko truda je bilo treba za igralce, ki imajo vsi v tej tako raztreseni župniji daleč hoditi k vjam, posebno še sedaj v poletnem času, ko je veliko dela, moramo le zaklicati: Čast in hvala našim vrlim fantom in dekletom za toliko požrtvovalnost. Le tako naprej! Pa nas kmažu zopet povabite. — 29. avgusta smo pokopali posestnika Antona Potočnika, po domače Kvedra, ki je bil okoli trideset let cerkveni ključar in vseskozi dober in veren mož. Naj v miru počiva! — Pred par tedni se je tudi po naši župniji klatil protestantovski razpečevalec sv. pisma, izdaje britanske in inozemske svetopisemske družbe. No, veliko sreče ni imel, četudi se je posebno loteval le ženic. Ko ga je ena vprašala, kako da knjiga nima škofovega potrdila, je rekel: »E, to knjigo je Kristus sam potrdil.« Poleg sv. pisma je delil tudi neke listine z naslovom »Veselo poročilo otrokom«. To so male, kratkočasne povestice, iz katerih vseh pa veje le protestantovski nauk, da zadostuje vera sama za zveličanje brez dobrih del. Če si še toliko grešil, samo veruj v Kristusa, pa bo vse dobro. Prav po geslu Lutrova: »Fortiter pecca, fortius krede«, to se pravi, »le veliko greha stori, pa še bolj trdno veruj, pa ti je vse odpuščen«. Vidi se, da so take listine namenjene, otrokom že omrziti ljubezen do spovedi. No, pa to se jim še ne bo posrečilo. Krščanskemu ljudstvu pa kličemo: Proč s takimi raznašalci, proč s takim sv. pismom, proč s takimi listinami. Berite sv. pismo, katero je izdala družba sv. Mohorja!

g Tržiške novice. Župnišče v Lomu bo v kratkem izgotovljeno. Lepa stavba je to, v ponos Lomljanom, ki so bodočemu župniku pripravili tako udobno bivališče. Minuli teden so vzdali v cerkveni zid granitno spominsko ploščo pokojnemu č. g. kuratu Premru. Spomenik je jako lepo izvršil kamnosek Vodnik iz Ljubljane. — V šentanski do-

lini se je pojavila pred kratkim škrlatica. Obolelo je nekaj otrok. Zanesli so jo najbrže iz Kovorja ali iz Križev, kjer je razsajala že pred par meseci in zahtevala nekaj žrtev. Treba je previdnosti in paznosti, da se bolezen ne razširi. — Preiskava na Begunjski najdene glave, katero sta zasledila tržiška orožnika, je dognala, da se ne dá sklepati, da bi bila glava obstreljena ali odrezana. — Telovadni odsek Orel se je udeležil glavne seje telovadcev na angelsko nedeljo na Brezjah. Večje odposlanstvo se udeležilo slavnostne otvoritve »Narodnega Doma« v St. Ilju na Štajerskem. — V Sveto deželo so odšli od nas g. kaplan Čadež, predsednica ženskega odseka društva sv. Jožefa gđ. Mikič in tajnica Marijine družbe gđ. Marenk. — Trvdka Kozina je kupila od barona Borna za drag denar blizu kolodvora velik travnik, na katerem namerava sezidati veliko poslopje za črevljarsko tovarno.

g Iz Železnikov. Dva prezgodnja grobova. Dne 25. avgusta je umrla v Železnikih sedemnajstletna Marija Logar. Ko je bila vsa razgreta, šla je k studentu in si pustila teči mrzlo vodo na glavo in vrat. Pri tem se je tako prehladila, da je prišla kmalu ob zavest. Dan pred smrtjo pa je vendar prišla toliko k zavesti, da je bila spovedana in obhajana. Mladost — norost; skače čez graben, kjer je most. — Dne 25. avgusta je priredila železniška dekliška družba izlet na Pertovč, kjer je bila sv. maša za vse družabnice. Po sv. maši jih je šlo več na bližnji Rakitovec. Tu se je zgodila obžalovanja vredna nesreča. Pri iskanju planink si je dvajsetletna Micika Čemažar upala preveč in padla je s strmine in se ubila. Tovarišica, s katero je hodila skupaj, jo je svarila, naj nikar ne gre s hriba. Pa se ni dala odvrniti, češ: »Jaz grem v robč, če nobeden drugi ne gre!« In šla je v nesrečo in smrt. Mrtvo sta jo do Pečane prinesla dva v košu, do Pertovča so jo spravili vrli Potočani na saneh, do Železnikov pa domačini. Rajnica je bila prav pridna Marijina hčerka in vneta cerkvena društvena pevka. Pogreb je imela jako lep. Zapele so ji selške družbene pevke v slovo, domača Marijina družba pa jo je polnoštevilno in z zastavo spremila k zadnjemu počitku. Micikini duši naj bo Bog milostljiv! Žalostnemu očetu in potrti materi pa naše iskreno sožalje! »Človekoljubni« železniški liberalci seveda sedaj izrabljajo ta žalostni dogodek in kriče po vseh svojih časopisih: Župnik je kriv, on je morilec, on bi bil lahko to preprečil, pa se ni brigal za to. Res je, da bi človek marsikaj lahko preprečil, če bi vedel naprej, kaj bi se moglo zgoditi. In liberalci dobro vedo, da je župnik, ki je bil oni dan prvič na Rakitovcu, prav toliko kriv nesreče, kot liberalci, ki jih oni dan ni bilo na Rakitovcu, toda sedaj je prilika, da se udari po toliko sovražnem župniku, zato pa udarimo, ali po pravici, ali po krivici, samo da udarimo in ga pristudimo pri

ljudstvu. Zares, fini in pravični rod, liberalni rod!

g Ihan. Bližajo se nam občinske volitve. Storimo vsak svojo dolžnost in oddajmo glasnice možem, ki so res pravega krščanskega mišljenja. Vsake-mu, ako ima le količkaj pameti, se mora zdeti smešno, ako posluša neke širokoustneže. Pokažimo na dan volitve, da vemo za kaj se gre in volimo može, ki bodo odločni in zanesljivi tudi takrat, ko je treba v boj in kako grenko požreti od ljudi, ki malo delajo in veliko vpijejo.

g Pri Sv. Joštu nad Kranjem je v nedeljo, 18. septembra, dvojno opravilo radi praznika Žalostne Matere božje. Ker se na ta dan dobijo porcijunkulski odpustki, je število romarjev vsako leto večje in je tudi letos preskrbljeno za več spovednikov.

g S Trate v Poljanski dolini. V nedeljo, dne 28. minulega meseca je naša dekliška Marijina družba praznovala desetletnico svojega obstanka. Pri popoldanski službi božji je gospod župnik v navduševalnem govoru orisal življenje in delovanje Marijine družbe v pretečenih desetih letih. Nato se je v prostorih izobraževalnega društva uprizorila veseliga »Kukavica, modra ptica ali boj za doto«. Pred igro je družbenica Frančiška Alič nagovorila in pozdravila navzoče, zahvalila vse, ki so na katerikoli način pripomogli k slavnosti in navduševala tovarišice k nadaljnjemu delu pod zastavo Marijino. Po pozdravu je Lužarjeva Mici, oblečena kot cigank, prav milo in lepo zapela »Cigansko siroto«. Igra sama je nad vse pričakovanje dobro uspela. Najbolj so se obnesle sestre Marija, Nežika in Rezika, ki so z zvijačo in šalo hotele izvabiti in nazadnje tudi izvabile od svoje tete doto za Reziko. Zlasti se mora pohvaliti Marijo, katero vlogo je predstavljala zgoraj omenjena govornica in se je, kakor že večkrat pri prejšnjih predstavah, popolnoma uživala v svojo ulogo. Pogodili sta jo tudi teta Barba in njena sosedka Stojanka, katera je z modrimi nasveti stala na strani svoji prijateljici in karala njeno prazno vero. Manjše uloge so imele Špela, Maruša in Dora, katera nam je kot »ciganka«, govoreča v hrvaščini, izvabila mnogo smeha. — Po igri je bil srečolov, za katerega so se že med pavzami prodajale srečke. Tudi nismo pozabili Slovenske Straže, za katero smo nabrali 10 kron.

Dolenjske novice

d Velika nesreča se je zgodila v Kostanjevici. Župnikovemu hlapcu so se nenadoma splašili konji, hlapec je padel raz voza tako nesrečno, da je obležal nezavesten, čez sedem ur je pa umrl.

d Loški potok. Kako grozna nesreča nas je v zadnjem času zadela. Dragi

»Domoljub«, menda se nikdar več ne oglasimo. Za našo dolino si izgubljen. Vse je uničeno in razpadlo, kot pogorišče, razvalina je sedaj pri nas glede političnega stanja. Zbegano je vse, cele trume se oglašajo za izstop iz naše stranke, naše organizacije. Črna množica mož, žensk, vseh stanov in starosti, oblega kaplanijo in hočejo linčati zapeljivca našega ljudstva. Vse je propalo. »Društven Dom« že oblegajo in načenjajo — to gnezdo zalege kaplanove črede! tako mu sedaj pravijo. O družtvih ni govora, vse se je razšlo. Orel se je razpršil, le par »čukov« se še skriva po »duplinah«, drugi prestopajo k sokolom, ki se baš izlegajo. Gospod kaplan je odstopil od občinskega odbora, jednako svetovalec Kordiš M., vsi drugi z županom vred so izgubljeni. Ljudstvo je neverjetno razjarjeno, zlasti ženstvo se dviga in razbija vse: knjižnico, telovadno orodje, Dom, vse kar spominja na črednika kaplana. Grozno vpitje in krik. En glas se le sliši: Zapeljivec, oderuh! G. kaplan se pa skriva, niti v cerkvi se ne prikaže, 21. avgusta še doma ni maševal. Na prižnico si sploh več ne upa. Dela pri župnišču so se tudi ustavila. Vse delo na polju je prenehalo. Po cesti hodijo, grozeč in tuleč velike množice, sredi med njimi na pisanem pramu pa, oh! ta pogled! Venomer mu done glasovi: Ti rešitelj naš, dobronik naš! Slava! Čast! Obsut je s cvetjem in zavil v slovenske trakove. Matere dvigajo svoje dojenčke, da ga vidijo. Postavni može se solze, veljaki doline pa stoje ob strani in ljudstvo užigajo k vedno hujšim klicem. Koder jaha, se plotovi lomijo. Priplazil sem se do ženice, ki je zaostala za sprevedom, strahoma jo vprašam: »Kaj pa je to, kdo je oni na sivem pramu?« — »Ali ne veš tega,« me začudeno pogleda, »Blažev študent so!« — »Pa zakaj jih tako častijo?« sem ponižno vprašal. — »Kaj ne veš,« se mi zadere malo dekletce, »kaj se je zgodilo!« Doslej smo bili v krempljih zapeljivcev, slepili so nas, odirali na vse mogoče načine, pobirali denar, jajca, kokoši, slepili so nas z govori, z listi itd. Zdaj pa je vstal eden, ki nas je rešil. V »Slovenskem Narodu« (dekletce ga pokaže, ženica ga mi vrže v obraz) so Blažev Gospod pokazali vse. Popisali so vse veselice, neumnosti teh društev, odiranje, kar so z nami počenjali, in bodo še pisali. Zlasti ta zapeljivec kaplan« (dekletce je pljunilo, ženica pa stisnila pesti). Obe ste pali v divji krik. V groznem strahu sem zbežal, ravno takrat se je pa spreved vrnil, stisnil sem se za trame in gledal: Prijahal je mimo mene, pram se ustavi, mene je zazebl, morda me je spoznal nekdanjega pristaša Slovenske Ljudske Stranke. Pal sem mu pred noge in zaklical: »Obžalujem, odpustite mi!« Ni me pogledal, le besede: »Si vendar spoznal« je izustil in odjahal naprej. Ker se je naveličal jahati, so ga dvignile neštete roke in nosile, dvigale kvišku, plaval je še višje kot na pramu. In videl sem ga: mlad mož, deviške brčice

so se začele ravno oglašati, visoko čelo, poteze utrujenosti — takrat so ga pa zopet obsuli s cvetjem in spreved je odšel. Vse je nosilo »Slovenski Narod«, katerega je rešitelj sam razdaljal po gostilnah in vaseh, ko je odpiral ljudem oči, reševal svoje ljudstvo. Trud in delo za narod mu je začrtal poteze utrujenosti. Kot spreobrnjenec sem se sprevedu pridružil. Z lažjim srcem sem šel. Ni ga v naši dolini, ki bi znal tako gniljivo pisati, tak sta si zatrjevala dva mladeniča. »Tako mlad, še prifunge iz osme šole ni zdelal, in že tako češčen naš rojak,« so si veselo kimale navdušene ženske. »Dosljej smo se ga bale vzeti v družbo, ker smo morale zanj plačevati, a zdaj bo on v največji časti, kaka čast, če pride k nam,« si je zatrjevala gruča mladih gospodičen. Silni krik je prevladal vse, on pa je plaval zavidan na rokah v velikem sprevedu. Ko dovrši prifungo osme šole, se mora naš rešitelj posvetiti politiki, to ljudstvo zahteva, je ljudska volja! je v silnih zamahih klical čokat mož. — Da, tako lepo življenje in z enim mahljajem je uničil klerikalno pošast Blažev študent. Spomenik, pravijo, se mu že kleše: na tleh lintvern ubit, na vratu mu stoji rešitelj naše doline, v eni roki drži »Slov. Narod«, v drugi pa gospe pero. — Oh, slavni, presrečni Lojze! Trikrat pa srečna dolina, ki ima tako brihtnega Lojzka!

d **Vače.** Ali res plovemo v znamenju stranišča? Ko so se vladale prejšnje razmere, katerih nas je rešil naš občinski svetovalec in »nadvzgojitelj« Blagajna, smo imeli baje 56 odstotkov občinskih doklad, sedaj pa jih mora biti 78 odstotkov. Dokler ni prišel k nam Blagajna, je imela šola dosti stranišč. Sedaj je bilo treba še dvoje stranišč na stroške davkoplačevalcev prizidati. Znanprej bo dveh preveč. Če bi bili potrebni, bi ne imeli nič zoper to, toda kaj je tega treba bilo? — Blagajnetova hranilnica, kjer, kakor pravijo, večinoma Blagajna sam sprejema denar, vpisuje in izplačuje, je imela tekom treh let baje prvo revizijo. Če pri-manjkuje v blagajni, nas to nič ne briga, a pusti naj ljudstvo v miru. Martinčevko s Klenka se je dolžilo, da je prejela sto kron preveč, Marsa celo za petsto kron. Če se kdo zmoti za deset ali dvajset kron, je razumljivo, za 500 kron — to nam ne gre v glavo. Mars je vse dvignil že pred blizu dvema letoma. Ali je bilo v proračunskem zaključku dvakrat vse prav? Ali se pri bilanci ni nič poznalo? Saj vendar imate kako knjigovodstvo. Če bi se to pri nas zgodilo, to bi vpili o poverjenju in goljufiji! Mi seveda ne smemo tega reči.

d **Iz Ribnice.** Kakor je bil »Domoljub« napovedal, priredila je naša živinorejska zadruga v nedeljo 28. avgusta poučno predavanje, ki je bilo precej dobro obiskano. Može, cvet ribniških živinorejcev, so pazno sledili izvajanjem živinorejskega inštruktorja g. Kristofa, ki je lahko umljivo in po domače govoril o pomenu živinorejskih

zadrug, o načinu krmljenja, o važnosti snage v hlevih in o paši. Posledica tega predavanja je bila, da se je mnogo skozi cel teden govorilo o živinorejski zadruzi, kar gotovo ni slabo znamenje. Počasi sicer, toda varno stopamo naprej.

d **Iz Št. Jurija pri Šmariji.** V nedeljo, dne 28. avgusta, smo imeli na podružnici »Tabor«, ki stoji na prijaznem hribčku, cerkveno žegnanje. Saj je marsikateremu znana ta zgodovinska cerkva, kar priča spominska knjiga, ki se nahaja v mežnariji. Kljub slabemu vremenu je pohitelo ta dan mnogo ljudstva na hribček, kjer je v ljubki cerkvi opravil naš domači č. g. župnik duhovno opravilo. Iznenadila nas je pa šentjurska godba, ki je svirala pri sv. maši. Kdo bi si mislil, da se v teku treh mesecev morejo domači fantje tako izuriti, ker večina v začetku niti not niso poznali. Nismo vedeli, da imamo v naši skriti župniji take talente. Največja pohvala pa gre neumornemu g. Jožefu Remicu, ki je prevzel težavno učenje. — Popoldne istega dne so pa prišli k nam v Št. Jurij šmarski Orli s č. g. kaplanom. Pred župniščem so jih pozdravili naši fantje z godbo. Domači č. g. župnik je Orle in godce pogostil in proti večeru so se nato Orli spremljani z domačo godbo veseli vračali v Šmarijo. Tudi č. g. kanonik Kržič nas je ta dan počastil s svojim obiskom. — Vidite torej, da mi Št. Jurci ne dremujemo, ampak krepko napredujemo. Upamo, da se tudi pri nas kmalu ustanove Orli, saj imamo pridne in navdušene mladeniče, katerim zakličemo: »Le krepko in neustrašeno naprej, vrli naši fantje!« Na zdar!

d **Velike Lašče.** 18. avgusta nas je zapustil naš gospod kaplan Matevž Kozelj. Koliko je gospod Matevž storil za laško faro v dušnem in gmošnem oziru, se ne dá povedati v par besedah. Povzdignil je hranilnico in posojilnico na nenavadno visoko stopinjo. Ustanovil je Izobraževalno društvo in Orla, sezidal prekrasni Dom, ki je ponos naše fare. Zato ga je pa tudi ljudstvo ljubilo kot malokoga. Težkim srcem se je poslovilo od njega. Prelepo podoknico mu je napravilo izobraževalno društvo. Drugi dan pa ga je spremljalo celo dolgo pot do Ribnice 10 voz. Spremljali so ga sosedni duhovniki in laški farani brez razlike strank in s tem pokazali, da znajo ceniti vrlega duhovnika. Gospodu Matevžu kličemo: Bog Vam povrni, kar ste pri nas dobrega storili in blagoslovi Vaše delovanje v prid Cerkvi in v prospeh slovenskega ljudstva!

d **V Jurjevi pri Ribnici** blagoslovilo se bode 18. septembra popoldne ob 2. uri gasilni dom in pa novo brizgalno. Društvo priredi veselico na prostem, to je na vrtu Andreja Lovšin, nasproti gasilnemu domu. Vabite se torej, gostje vse okolice, da pridete in z udeležbo pomagate, saj tudi društvo stoji proste volje vsakemu in vsaki čas

na pomoč! Torej na svidenje dne 18. septembra popoldne v Jurjevi. Spored: I. Blagoslovljenje gasilnega doma in brizgalne. II. Govor o pomenu in važnosti gasilnega društva. III. Po zdravni nagovori bratskih društev ter došlih gostov. IV. Prosta zabava in med odmori igra godba.

Notranjske novice

n **Ljudska slavnost v Cerknici.** V nedeljo 21. avgusta je praznovala Cerknica z okolico velik ljudski praznik. Ljudska slavnost je bila krasna manifestacija čedaljebolj probujajoče se krščanske misli. — Krog 9. ure je prikorakalo 120 uniformiranih Orlov cerkniškega in logaškega okrožja v Cerknico, okrašeno z mlaji in zastavami. Na glavnem trgu je čakala velika množica ljudstva. Tu pozdravijo gospica Ivanka Mramorjeva v imenu somišljenic, g. župan Lavrič v imenu občine in g. Iv. Korče v imenu izobraževalnega društva. Po krepkem odzdravu zvezinega načelnika br. Jeločnika in po obhodu po trgu je bila na planjavi poleg cerkve sv. Roka služba božja s sodelovanjem idrijske godbe in pokanjem papirnatih bomb. V cerkvenem govoru je g. J. Pavlin živo očrtal potrebo doslednega krščanskega življenja. Dosleden ni, kdor zase sicer moli, hodi po božjih potih, a v javnem življenju podpira sovražnike sv. Cerkve. — Po sv. maši je bil ravnotam velik ljudski shod, na katerem so govorili: okrožni predsednik J. Podbevšek o potrebi izobraževalnega dela, br. Jeločnik o namenih mladinske organizacije ter razliki med našimi in liberalnimi prireditvami, br. K. Škulj o narodni misli in ljubezni do domačije, okrožni načelnik br. Josip Udovič o napredku krščanskih organizacij našega kraja v zadnjih dveh letih. — Shod je sklenil dr. Lampetove slavitelje v Črnem vrhu brzojavno pozdraviti, a poštar Zagorjan brzojavke ni hotel sprejeti z izgovorom, da je prepozno. — Shod se je vršil v najlepšem redu v splošno zadovoljnost vseh navzočih. — Po litanijah je bila javna telovadba na lepo okrašenem vrtu g. Janeza Martinčič. Telovadba je izpadla prav dobro. »Moreška«, za katero si je cerkniški Orel nabavil lastne nove sablje, je kar očarala mnogobrojno občinstvo, med katerim je bila posebno številno zastopana vrta »Menisija«. — Po zahvali in pozdravu okrožnega predsednika je visokošolec gosp. Jež v daljšem, temeljitem govoru spodbujal k zanimanju za mladinske organizacije. Pozneje je kreko nastopil še loškopotoški br. Škulj. Medtem pa se je razvila tako živahna in prisrčna zabava, ubrano petje begunskega mešanega zbora, logaške Bogomile, moškega in dekliškega zbora cerkniškega itd., da je čas potekel kakor en trenu-

žek. Gostilničar je dobro postregel, vrta dekleta so častno izvršile svoje posle, godba je lepo povzdignila slavnost. Le nekaj je manjkalo, namreč pijanih razgrajčev; niti enega ni bilo. Pa se je brez njih izvrstno shajalo. Nasprotniki so se čudili: »Toliko ljudstva, pa vse v lepem redu. Morali so res biti vsi enega duha in enih misli.« — Sedaj pa jih jezi, da se je vse tako lepo izteklo. Izmišljajo si nekatere laži, obrekujejo in zmerjajo. Ljudstvo krščansko pa se jim smeja in gre brez ozira na njih skovikanje z veselimi spominom na krasno slavnost in z novim pogumom naprej.

n Borovnica. Vlak z jeruzalemskimi romarji se je 2. t. m. tudi pri nas ustavil, da je sprejel naših 10 romarjev. Pritrkavanje in gromenje topičev nam je naznanjalo njegov prihod. Žalostni smo ostali in gledali za njimi. Blagor jim! — Dne 3. septembra spremili smo k večnemu počitku Marijo Zitnik roj. Grdina po domače »malenško mater«. Dosegla je rajnica lepo starost 84. let na posestvu »v malnu« poleg borovniškega mostu. Bila je vzgled skrbne gospodinje, do zadnjega marljiva, mirnega značaja in usmiljenega srca, radodarna do revežev. Kako so jo ljudje spoštovali in ljubili, pokazala je mnogobrojna udeležba pri pogrebu. Čeprav že v letih, zanimala se je posebno za slov. katol. izobraževalno društvo, rada se je udeleževala predstavljanja, med prvimi je pristopila k odseku Bogomili, zato jo je tudi Bogomila z zastavo spremila k večnemu počitku in se ganljivo od nje poslovila. Rajnica je veliko doživela, zlasti ob času, ko se je tik njenega posestva gradil veliki železniški most in se je nabralo ljudstva iz vseh vetrov. Dvakrat je imela celo kolero, ki jo je srečno prestala. Šla je sedaj k Večnemu po zasluženem plačilo za premnoga dobra dela, ki so jo gori spremila. Naj v miru počiva blaga mati!

n Vrhniške novice. Pri pekovski kem mojstru Černeliču je izmaknil njegov pomočnik Anton Gorišek 150 kron denarja ter izginil. Fant je bil spomladi potrjen v vojake, in ker ima precejšen strah pred vojaško suknjo, si je hotel pomagati v Ameriko. Če mu bo sreča mila, se gotovo kmalu pokaže. — Piško s štirimi nogami ima nek posestnik na Vrhnikih. Stara je že par mesecev in se dobro razvija. — Vrhniška gospodinja škola se baje s 1. oktobrom izpopolni. Dobi namreč še zimski tečaj, ki bo trajal šest mesecev in bo le za dekleta, ki bodo stanovale v zavodu. — V drugi polovici septembra se preseli rajfajznovka iz »Društvene doma« v kaplanijo. Uradovalo se bo v pritličju. To izprembo naj blagovolijo stranke vzeti v vednost.

n Bevke. Zlato poroko sta obhajala Jernej Svete in njegova soproga dne 24. m. m. Na mnoga leta!

n Z Unca. Po dolgem molku zopet nekaj novega. Kot povsod, tudi pri nas

letošnja letina ne bo kaj prida radi vremenskih sitnosti in pa črva. Ta grdoba nam je letos uničila kar cele njive in travnike. Krompirja bomo letos kot kaže, bolj pomalem uživali, ko je pod enim biljem do 30 in še več črvov. V sili vsi pravijo, da bi naj županstvo v bodoče zahtevalo, da vsaka hiša en dan uničuje spomladi hrošče. Če pa bi se te želje oprijelo in pod globo sililo k tej prekoristni dolžnosti, pa bi se jih gotovo dve tretjini skušalo odtegniti. Danes, ko vseprek čutimo, kako škodujemo sami sebi, če pravočasno ne zatiramo hroščevega rodu, je taka zahteva povsem umevna in nič ne bi škodilo, ko bi županstvo najstrožje postopalo proti vsakemu, ki bi ne zatrl večjo mero hroščev, kot se sedaj zahteva. Škodljivcev pravzaprav ni hrošč sam, ampak vsi tisti posestniki in sploh prebivavci občinski, ki nočejo spolnovati zahtev glede pokončevanja hroščev. Vsak škodjivec pa naj trpi kazen, ker to je pravično: hrošč smrt, kmet in občan pa občutno denarno kazen. Svetovali bi, da bi povsod županstva za kazen dala dva dni na stroške vsakega takega nemarneža pobirati hrošče in mu pri občinskem davku vračunati primerno svoto za najete delavce. Morda bi to pomagalo. — Naše izobraževalno društvo je v poletnem času počivalo, zdaj pa bomo skušali nadaljevati vsak mesec s predavanji, da se zopet življenje oživi.

n Planina pri Vipavi. Naša občina je letos dobila precej denarja za sadje, pa bi ga lahko veliko več, ko bi ljudje razumeli, koliko dobička nese umna sadjereja. Od raznih krajev prihajajo prekupci k nam in sadju nastavijo tako nizko ceno, da se ga komaj izplača obirati. Pa nekateri ga radi dajo, samo da dobe zanj nekaj denarja. Če hočemo, da ne bomo odvisni od prvega prekupca, ki pride k nam, moramo se združiti, da se poučimo o sadjereji in ker že imamo naše izobraževalno društvo, bi morebiti zadostoval odsek za umno pridelovanje in razpečevanje sadja. Sadjerejski učitelj, ki ga je nastavljal deželni odbor, nam bo gotovo rad šel na roko; to bi bil vir lepih dohodkov, sedaj, ko je toliko treba izdati za vse mogoče potrebe. Tukaj zopet vidimo, kako potreben nam je prostoren društven »Dom«, za katerega se pa denar nabira jako počasi. Darovali so še: A. Štrancar (Br.) 1 K, pevec pri pogrebu J. St. 10 K, nosilci 8 K, neimenovani iz G. v. 2 K, g. župnik Stazinski 50 K, Fr. Poljšak 2 K, Katol. polit. društvo v Vipavi 3 K. Spominjajte se društvenega »Doma« ob vsaki priliki, kajti manjka še mnogo! — Naš g. predsednik je na podlagi vinarskih tečajev in lastne skušnje predaval, kako je ravnati z vinom, dokler je v kleti. Bilo je poučno. Obljubil je tudi, da bo letošnjo jesen govoril o vinski trgatvi. — Dne 10. julija smo ustanovili tudi pri nas podružnico »Slovenske Straže«, ki je popolnoma neodvisna od izobraževalnega društva. Upamo, da bodo naši

somišljeniki pristopili k njej v večjem številu, tako da bo zastopana vsaka hiša.

n Iz Hrenovic. Ribničar žene prešiče po cesti. A te mrcine, že opehane, gredo možu prepočasni. Kaj si torej izmisli künstna glavica? Tam na njivi raste ženof. Gre in ga natrga ter z njim namaže svoje živalice. Kakor bi strela udarila med nje, jo uderejo tja po cesti, ker jih namazani del telesa grozovito skeli. In zdaj jih Ribničar nikakor ne more dohajati. Žalosten se ustavi, gleda za njimi in premišlja, kako naj si pomaga iz zadrege. Pa se ne pomišlja dolgo, temveč še enkrat natrga ženofa in še samega sebe namaže z njim. Tudi njega zaskeli, teče za svinjami kakor bi ga veter nesel in jih dohiti pravočasno. Ta pripovedka o Ribničanu in njegovih prešičih mi je prišla na misel, ko sem pred tremi tedni slišal v »Slovenskem Domu« zahevskati nekoga, ki ni trgovec — tako se je namreč podpisal. Kakor Ribničana in njegove prešiče ženof, tako je tega znanega neznanca strašno spekel moj zadnji dopis v »Domoljubu« z dne 4. avgusta, tako da je šele čez teden dni prišel k sapi ter svojo onemoglo jezico odložil v tem listu. Da bi mu le ne škodovala na zdravju! Kar ne gre mu iz glave, kako da se drznem liberalne trgovce strašiti s konsumom. Imenuje me ubogo revo, otroče zarukanega, zaslepljenega moža, ker nočem izpredvideti, da je »sam dr. Krek prišel po žalostnih skušnjah zadnjih let končno do pravega spoznanja, kako veliko oslarijo je napravil, ko je svoječasno priporočal ustanavljanje konsumov«. Lepa hvala za pouk! Kot hvaležen človek pa hočem dopisnika »Slovenskega Doma« tudi jaz na kratko poučiti, zakaj je pri nas na Kranjskem propadlo nekaj konsumnih društev. Vidiš, dragi prijatelj, nekatera konsumna društva so končala zato tako žalostno, ker ni bilo nobenega pravega vodstva. Dr. Krek pravi v »Narodni ekonomiji«, ki jo je svojčas predaval v semenišču v Ljubljani in se dobi litografirana istotam, takole: »Konsumna društva morajo služiti svojemu namenu; služijo pa le, če je vodstvo tako, da res razume svojo nalogo. Brez dobro vzgojenih ljudi, ki bi vodili društvo, se koplje društvu grob. Od uspešnega vodstva je odvisen društveni obstanek, društvo se pa uspešno vodi, če se drži pravil! Kakor državi nič ne koristijo dobre postave, ki se ne izvršujejo, tako tudi društva ne rešijo pravila, če jih zanemarjajo v prvi vrsti ti isti faktorji, ki so predvsem poklicani, da izpolnjujejo društvena pravila. Zanemarjanje društvenih pravil je vzrok, da so propadla društva.« Toliko pouka, dragi prijatelj, sem Ti hotel podati, da mi ne boš žugal, da me bo treba enkrat peljati h košanskemu sv. Mihelu, da se bom na lastne oči prepričal in poučil, kaj se pravi konsum. Mimogrede Ti omenjam, da sem bil že tam, pa sem se res na lastne oči pre-

pričal, da šmihelski konsum prav dobro služi svojemu namenu. Zato si čisto lahko prihraniš brezpotrebni trud, da bi mi o priliki nekoliko bolj natančno popisal ta vzor-konsum. Ker pa sem prišel po daljšem opazovanju in premišljevanju do prepričanja, da bi bil konsum zlasti v hrenoviški občini umesten in potreben, o čemur so z menoj vred prepričani tudi mnogi pametni možje, zato ideja konsumnega društva pri nas kratkomalo ne sme zapasti. Buditi to idejo bodi ena poglavitnih naših nalog. Uprav žalostne skušnje propadlih konsumov pa nas bodo bodrile, da pravočasno poskrbimo za dobro vzgojo ljudi, katerim bomo svoječasi izročili vodstvo konsumna. Čimbolj nas bodo liberalci in trgovci izzivali z liberalnimi zavitki in liberalni dopisniki s svojimi tozadevnimi dopisi, tembolj bomo delali za to idejo. Konsum pa mora biti, naj velja kar hoče, naj se Tebi ljubeznjivi dopisnik »Slov. Doma« tudi žolč razlije od jeze ali naj Ti celo srce počí od togote! Živijo konsum! — Začasno vpokojeni konsumar.

Iz raznih krajev

Goriško. Hilarijanska tiskarna v Gorici zaprta. Dne 27. avgusta je obrtna oblast v Gorici zaprla Hilarijansko tiskarno. Kakor znano, je v tiskarni izbruhnil štrajk, ki traja še vedno, ker je vodstvo tiskarne sprejelo v službo nekega stavca linotipista iz Italije, ki nima učnega izpričevala. V tiskarni so delali kljub štrajku netiskarji, kaplan iz Podturna, nekateri dijaki in drugi prijatelji Falduttijeve stranke. V soboto, dne 27. avgusta, pa je obrtna oblast zaprla tiskarno, in to vsled tega, ker ni bilo v tiskarni nobenega strokovno izobraženega tiskarja in ker je prejšnji poslovodja naznanil obrtni oblasti, da ni več odgovoren za delo v tiskarni in da naj se ga izbriše iz tozadevnega obrtnega registra. Vsled tega je obrtna oblast dala zapreti tiskarno. »Eco« je torej sedaj nehala izhajati. — Dekliški licej v Gorici. V smislu znanega odloka c. kr. namestništva v Trstu, s katerim so se velike počitnice podaljšale do včerajš 17. septembra, se p. n. interesovanemu občinstvu javlja, da se šolsko leto 1910/11 na dekliškem liceju v zavodu čč. sester De Notre Dame v Gorici prične s sveto mašo v ponedeljek, dne 19. septembra. — Vojaške vaje na Krasu. Goriški pešpolk št. 47 je odšel zadnje dni na vaje na Kras. Iz Kanala je prišel v Gorico bataljon lovcev, ki je tudi že odšel na vaje. Vojaške vaje na Krasu bodo velikega obsega, kajti udeležijo se jih: 47. pešpolk, 97., 87., bosnjaški, 27., artiljerija, dragonci in lovci. Torej cel Kras bo veliko bojno polje!

Iz Trbovelj. Krščanski delavci, kmetje in drugi, vsi 11. septembra 1910 v Trbovlje na Štajerskem, kjer se bo blagoslovil »Društveni Dom«. Pri tej priliki se priredi v nedeljo dne 11. septembra 1910 o priliki blagoslovljenja »Društvenega Doma« v Trbovljah velika slavnost. Spored: Dopoldne: 1. Ob pol 9. uri sprejem došlih gostov na kolodvoru, nato spreved skozi Trbovlje I v Trbovlje II; 2. Na trgu v Trbovljah pred cerkvijo pozdrav; 3. Ob 10. uri cerkveni govor in sv. maša; 4. Po cerkvenem opravi lu blagoslovljenja »Društvenega Doma« in slavnostni govor; 5. Ob 12. uri kosilo. Popoldne: 6. Ob 2. uri pete litanije; 7. Ob pol 4. uri javna telovadba štajerskih in kranjskih Orlov: a) rajalni pohod, b) proste vaje 1. 1910, c) orodna telovadba, č) moreška (sabljanje), d) rajalni odhod; 8. Po javni telovadbi istotam ljudska veselica s srečolovom. Pri celi slavnosti svira sl. trboveljska pazniška godba. Vstopnina k javni telovadbi: Sedeži 1 K, stojišče 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen novemu »Društvenemu Domu«, zato se preplačila hvaležno sprejemajo.

Novi most čez Savo pod Šmarno Goro.

Eden največjih okrajno - cestnih mostov na Kranjskem se je te dni izročil javnemu prometu. Most na okrajni cesti Št. Vid - Vodice - Smlednik je do delan, prestal je preizkušnjo, sedaj se že hodi in vozi čezenj, ne da bi bilo treba plačevati nadležno mostnino.

V jeseni leta 1907. je zelo narasla Sava vzela stari leseni most, ki je bil last smleškega barona. Takoj se je sprožila misel, naj se postavi nov zidan most in naj se odpravi mostnina. Tudi »Domoljub« je takrat stal na straži in dajal duška volji in želji ljudstva. Naš državni in deželni poslanec dr. Šusteršič, okrajni cestni odbor, na čelu mu g. župan Belec in deželni odbor, so šli takoj na delo. Izposlovali so državno in deželno podporo, odkupili most od dosedanjega lastnika in 24. junija lanskega leta se je začel graditi nov most pod vodstvom deželnega inženirja Kasal-a, ki je nelahko delo ves čas vodil kar mogoče vestno in pridno. Betonska dela je prevzela tvrdka Janesch in Schnell, železno konstrukcijo pa tvrdka Wagner. Posebnih nesreč med delom ni bilo. Tekom dobrega leta se je vse delo izvršilo, 17. in 18. avgusta t. l. se je most uradno preizkusil s ogromno težo, ki jo je moral nositi; izkušnjo je prestal prav dobro in nato se je izročil prometu. Načelnik okrajnega cestnega odbora bo poskrbel, da se bo most tudi cerkveno blagoslovil.

Bralce »Domoljubove« bodo zanimali tudi sledeči podatki, katere nam je podal strokovnjak, ki je bil ves čas pri delu: Novi most sestoji iz treh de-

lov: betonski stebri, železna konstrukcija in cestišče. Betonski stebri stoje na skali globoko pod vodo; materijala v stebre so porabili tisoč kubičnih metrov. V vsakem kubičnem metru je štiri vreče cementa (po 50 kg). Torej je v vseh stebrih 2000 metrskih centov ali 20 vagonov cementa. V vsem betonskem delu je železnih debelnih žic, ki beton vežejo, nič manj nego 12.000 kilogramov. Vsak kubičen meter izdelanega betonskega stebra tehta 2200 kilogramov, torej je celotne teže v vseh betonskih stebrih 2200×1000 t. j. 2.200.000 kilogramov. Vsi zunanji betonski deli so tudi arhitektonično t. j. po zahtevah lepote, čedno in okusno izdelani. Drugi del mostu je železna konstrukcija, t. j. veliko ogrodje iz železa, ki je razpeto nad mostom oprto na stebre in ki nosi tretji del t. j. cestišče. V razpetju meri to železno ogrodje 60 metrov in ima v sebi 14 vagonov ali 140.000 kilogramov železa. V razpetju železne konstrukcije, torej na dolžino 60 metrov in širino pet metrov je nasut gramoz, ki tvori tretji del mostu, t. j. cestišče. Na vsak kvadratni meter površine so dali 300 kilogramov gramoz, torej vsa železna konstrukcija nosi gramoz 300×300 t. j. 90.000 kilogramov. Sama železna konstrukcija pa tehta 140.000 kilogramov, torej je vse teže na betonskih podstavih 140.000+90.000 t. j. 230.000 kg ali 23 vagonov. Ogromna teža, kaj ne! Koliko teže pa sme iti ali se peljati čez most? Ko bi bila vsa teža razdeljena popolnoma enakomerno, tako, da bi na vsak kvadratni meter prišlo popolnoma enaka teža, potem je sme iti na most 300×340, t. j. na vsak m² 340 kg torej skupaj 402.000 kg. To se pa v navadnem prometu nikoli ne zgodi zato se taka teža nikoli ne spravlja na most, razven pri uradni obtežni preizkušnji. Dopusna teža pa je ta-le: Čez most sme iti cela vrsta vozov, drug za drugim, težkih po 3000 kg; posamni voz, ki gre čez, pa ne sme imeti nad 6000 kg. Uradna obtežna preizkušnja se je vršila 17. do 20. avgusta; dognala je ugodne rezultate: most se je izkazal kot korenjak, ki ne kaj prenese. Nad 400.000 kg teže so mu naložili na hrbet, pa se je prav malo zmenil. Po uradnih določilih se sme železna konstrukcija pri taki preizkušnji upogniti za 26 milimetrov; v resnici se je upognila samo za 15 mm in se povzpela takoj nazaj v pravo lego, kakor hitro se je most raztežil. Betonski deli se smejo podati za 1/26 mm, tukaj so se vdali le za 26/100 milimetra, torej samo en četrto toliko, kolikor je dovoljeno. Most (cestišče) leži znatno višje, nego je ležal stari leseni most. Zakaj? Po predpisih se mora most postaviti en ali poldrugi meter nad najvišjo vodo, ki se je opazovala zadnjih 50 let. Zadnjih 50 let je bila Sava na tem mestu enkrat tako visoka, da bi manjkalo samo en meter do sedanjega mostu. Most mora imeti še vsaj en meter svetlobe, da zamorejo tudi na najvišji vodi plavati skoz razni prinešeni tramovi itd. Stroški zgradbe znašajo

okroglo 150.000 K, vsak kvadratni meter torej stane 500 K, ako bi bilo samo delo na vodi; ker je bilo pa veliko dela tudi ob bregovih (most v vsej dolžini od brega do brega znaša 113 metrov) zato se teh 500 K razdeli. Novi most je ponoči razsvetljen električno s 3 žarnicami, luč prihaja iz nove Česnjeve elektrarne. — Pri preizkušnji je most pokazal, da je trden, neomajan.

Mnenje g. dr. L. Unger-ja, profesorja specializirane nauka za otroške bolezni na c. kr. vseučilišču na Dunaju.

G. J. Serravallo,

Trst.

Pripisoval sem ponovno Vaše Serravallovo - Kina vino z železom malokrvnim dečkom in rekonvalescentom ter sem bil navadno zadovoljen z njegovim vplivom in obujenjem teka in na splošno z njegovo krepilno močjo.

Dunaj, 15. aprila 1908.

Prof. dr. L. Unger.

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.

tovarna za motorje

Dunaj XIX/6

Hellengasse 83.

Mnogo Pratik se dandanes vsiljuje našim bralcem po širni domovini, toda izbira je prav lahka. Kdor je le enkrat imel v rokah našo »Družinsko Pratičko« s podobo sv. Družine, nikdar več ne bo segel po kaki drugi Pratici. Posebno letošnja izdaja se bo prikupila vsakomur zaradi raznovrstnega poučnega in zabavnega berila in lepih slik. — Zahtevajte jo povsod!

Opozorjamo na oglaš lekarnarja A. Thierry-ja pristen balzam, učinkujoč pri kašlju, pljučnih, prsniških boleznih in hripavosti. Več v oglašju.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 31. avgusta: 32, 11, 52, 40, 69.
Dunaj, 3. septembra: 4, 61, 28, 77, 52.
Gradec, 3. septembra: 26, 86, 83, 80, 46.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Suše gobe

Kupujeta

SEVER & URBANIČ

— Ljubljana —

Marijin trg 2.

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobe, posamezno ali cela zobovja, izvedeni nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. ateljeu

O. Seydl

655 Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 7.

Mnogo denarja

prihrani tisti, ki o potrebi vporabnih reči in deril vseh vrst

ZAHTEVA

moj glavni cenik s 3000 slikami, ki ga pošljem

VSAKOMUR

zastonj in franco.

C. kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

v Brüxu št. 1404 Češko.

Le pri nas dobite pristno blago

Zelo ugoden nakup

40 metr. ostankov

cefr, volie, flanele in druge perlin, blaga, krasne, dolge 1-8 m, izbrane pošilja po povzetju franco za 18 K dobro znana razp. 1518 siljalnica 15-1

V. J. Havliček a bratr.

Poděbrad (Češko).

Vzorci teh ostankov se ne pošiljajo. Vzorci modnega blaga in manufakture z najnižjimi cenami razpošiljamo franco.

1 1/2 do 2 kg

se pridobi vsak dan za teži z

dr. Zellner

krmo

zapratišče

3 krat redilnejši od koruze

50 kg z vrečo K 11-50 od tovarne. I. za zrelo, II. pitanje.

Molko zveča množico mleka pri kravah za 1 1/2 do 2 litra na dan. K 7-50 za 50 kg od tovarne.

Zdr. tovarne za krmila a. dr.

Bratje Taussky

Dunaj II., Praterstr. 15.

Prospekt, Goldgrube' zastoj.

1554 12-1

6 belih

rjeh, zelo debele in zaobljene po 2 m K 14-
po 2 1/4 m K 16- iz domačega lanenega platna po 2 m K 18- po 2 1/4 m K 20- razpošilja franco po celi Avstriji narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Bratje Taussky

Dunaj II., Praterstr. 15.

Prospekt, Goldgrube' zastoj.

1554 12-1

6 belih

rjeh, zelo debele in zaobljene po 2 m K 14-
po 2 1/4 m K 16- iz domačega lanenega platna po 2 m K 18- po 2 1/4 m K 20- razpošilja franco po celi Avstriji narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

LASE

od žensk strižene in zmešane plačam samo jaz najdražje, ker jih rabim za lastni izdelek.

M. Podkrajšek

627 trizer 10-1

Ljubljana, Sv. Petra c. 32

v Levčevi hiši.

Mizarskega

sprejme Matija Baloh, Zabreznika p. Žirovnica.

Tečaj'za trgovsko vedo. Frid. Mesterja imejit. slovite preko evrop. meje znane trg. akad. Lipsko. 12 do-centov. Prospekt zastoj.

Zahtevajte zastoj

In franko moj veliki ilustrirani cenik z nad 8000 podobami ur, zlatine, srebrne, godal, jeklene, usnjatega in manufakturne blaga, orožja itd.

Prva tovarna

ar v Brüxu št. 1365 (Češko)

JAN KONRAD

c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank. - rem. ura, sistem Roskopf K 5-
komadi K 14- Registr. Adler-Roskopf nik. ank. rem. ura 7 K.
Prava srebrna rem. ura K 840.
Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

ali denar nazaj.

Potreba

Je zahtevati pri nakupu vporabnih predmetov in daril vseh vrst moj bogat ilustrirani cenik z nad 3000 slikami, ki se pošlje vsakomur zastoj in polnino prosto.

C. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad

Brüx 1407 (Češko).

Izurjeni

stavbeni, umetni, okovski

ključavničarji

se iščejo za Budapešto

proti dobri plači in za

trajno delo. Ponudbe se

vpošlje pod šifro: „Ključ-

čavničar 291“ na R.

Mosse, Budimpešta,

Nádor-u. 11. 2426

Razglednice

Vedne novosti,

najcenejših in najlepših raz-

glednic v krasnih barvah

umetniško izvršene kot: cve-

time, pokrajine, voščilne karte

za rojstni in godovni dan,

Božič, Novo leto in Velikonoč.

10 kos. sort. franco K — 30

25 „ „ „ 1-70

50 „ „ „ 1-70

100 „ „ „ 3-20

300 „ „ „ 5-50

500 „ „ „ 13-

1000 „ „ „ 25-

Razpošilja se proti vposlatvi

znaska v gotovini ali pa v

znemkah. Naročila nad 2 K

pošilja po povzetju

c. kr. dvorni založnik

Jan Konrad

Brüx, št. 1393 Češko.

pomočnika

sprejme Matija Baloh, Zabreznika p. Žirovnica.

Tržne cene

Gospodarske Zveze

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 6. septembra 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	22	20	Živa vaga:		
Rž	16	—	Goveda pitana	85	—
Ajda	14	80	Teleta težka	116	—
Ječmen	11	50	Teleta mala	106	—
Oves	16	—	Praščiči	142	—
Proso belo	19	80	Koštunji	103	—
Proso rumeno	15	—			
Koruzna stara	14	50	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	24	—	Maslo kuhano	250	—
Leča	20	—	Maslo surovo od	250	—
Gras	20	—	K 280- do	—	—
Larano seme	22	—	Slanina sveža	103	—
Grasica	22	—	(špeh)	—	—
Domača detelja	85	—	Slanina preka-	178	—
Gorenjska repa	27	—	jena	102	—
Fizol Ribničar	20	—	Mast svinjska	98	—
Fizol Prepelčar	20	—	Loj	8	50
Fizol Mandolcar	20	—	Jajca 100 kom	1	40
Cebula	10	—	Pikanci	—	—
Krompir	6	—	Golobi	—	—
Zelje sveže	3	50	Raca	3	50
Zelje kislo brez	0	—	Gos	6	—
soda	11	—			
Repa sveža	11	—	Kolonijsko blago		
Repa kisla brez	11	—	na debelo		
soda	11	—	Riž Rangon od	81	—
Brinje	20	—	K 26- do	—	—
Kumna	10	—	Kava Santos od	224	—
Oreh!	—	—	K 100- do	86	50
Gobe suhe	250	—	Sladkor	21	50
Jetice	—	—	Petrolej	—	—
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	4	00			
Seno	4	00			
Slama	4	—			
Stelja	4	—			

Brinje, istrsko

lepo, novo blago prodaja po najnižjih cenah

Anton de Gleria, trgovec v Dolenjem

Logatcu. - Vzorci se pošljejo brezplačno.

Učenka se sprejme tako

v trgovino z meša-

nim blagom. - Kje

pove upravništvo „Domoljuba“. 2556

Več čevlarskih pomočnikov

sprejme takoj Franc Kuk, čevlarski mojster v

Podmelcu, Primorsko. 249.

Poglejte sem! Obhajilni prt

Svileno svitel, vel. 130 x 160 cm trpežno rečno

blago. V sredi vtkana sv. večerja, okoli slike iz

Jezusovega življenja. Cena le 8 K. Dva komada

se pošljeta franco. Veliko novih naročil dokazuje

veliko priljubljenost blaga. Zamena dovoljena ali

dener nazaj ako gorenji podatki niso resnični.

Josip Steidl, Pleschnitz, pošta Ulitz, Češko. 2536

Največja zaloga manufakturnega blaga v Kranju

NA DROGO IN DEBELO je pri NA DROGO IN DEBELO

Ivan Savniku

po domače pri „Besenčanu“ na Glavnem trgu.

V tej trgovini se dobiva vedno frišno in najnovejše

vrste volneno in pavalizato blago za ženske obleke,

lepi barhenti, kambriki, oxfordi za srajce, močna

bela in rjavla kontenita po jako nizki ceni, z ime-

nom „Besenčanovo platno“. — Velika izbira ogrin-

javk, velikih volnenih rut, kovrov, koev, zimskih

rjuh, platna za rjuhe, volnenih in zidanih rut, serp,

modrecv, pasov, dežnikov, prtov, rokavic, nogavic,

srajc, hlač zimskih in letnih. — Največja zaloga zim-

skega in letnega sukna, kamgarne, moderne lodna

in vsakovrstne hlačevine (celga) za moške obleke.

Dobiva se tudi različno galanterijsko blago in vse

potrebščine za družbo Orei. — Tovarniška zaloga

zgorajjih jop (Oberjak) in nepremočljivih pelterin za

moške, ženske in otroke kakor tudi otroške obleke

po zelo nizki ceni. — Velikanska izbira raznovrstnih

stvari za gg. neveste in ženine. — Krojači in šivilje

2549 imajo poseben popust!

Epilepsija, Izborni učinki z
Krči, Epileptični-om
Nervoznost znak var.

Cena 7 K.
Zahtevajte zdrav. raz-
pravo št. 33 brezplačno
od glavne zaloge: „As-
theke zur Austria“ Dunaj IX,
ali pa naravnost iz to-
varne: Priv. Schwaben-
theke, Frankfurt am Main.

4 točene se poskušajo in na ogled raz-
pošiljam svoja kolesa znam. „Behema“
Deli koles in popravila po cen.
Zlošni plačilni pogoji. **Franc**
Dušek, tov. koles, Opatovo
ob dr. žel. št. 775. Češko.
Ceniki zastoj. 170 1-1

I pomočnika in učenca

sprejme takoj **Jožef Vengar, mizar, Koroška**
Bela 97, pošta Javornik, Gorenjsko. 2463

Za večjo trgovino mešanega učenc
blaga na deželi se išče priden
kateri ima veselje do učenja in do trgovine. Po-
nudbe naj se pošljejo na tvrdko Slavoj Jenko
v Podgradu, Istra. 2381

Og visokega c. kr. deželne oblasti koncesijonirane zasebne

KAISER-JEVE glasbene šole

Dunaj, VII., VIII. in XI. okraj. — 37. šolsko leto.

Učilišča za vse panoge glasbe vst. opero in operete, (glasovir,
petje, orgle, vse orkestr. instrum. in teoret. stroke). **Tečaj za**
drž. izkušnje (v šol. l. 1909/10 je bilo aprobiranih 88 kandidat.
zavoda, skupno doslej 272. **Tečaj za kapelnike** (kandid. imajo
priliko tedensko se vaditi v dirigir. orkestra in pev. zborov)
po absolviranju se skrbi za namestitve. **Spec. tečaj za učitelje**
glasovirja, počitniški tečaj (julij-september); **oddelek za pism.**
teoret. pouk. Vsakoletni obisk 850 učencev iz tu- in inozemlja.
Prvovrstne učne moči. Prospekti in pojasnila zastoj potom za-
vodove pisarne: VII/1 Zieglergasse 29. Int. telef. 609/Vi. Zu-
nanjim pojasnila o oskrbi v zaupanja vrednih rodbinah. 2378

Vred prevoznih glavne-ročne tkalnice v horah Or-
lickykh, ponudim trgovcem, kromazem kakor tudi zasebnikom

dolge ostanke blaga

zajamčeno brez napake in prisilobavsa. Ka. fan za postojni
prevleke modni cefir za obleke bister in sraica oks-
ford, flanele za sraica modrikasto blago za domaci ob-
leke in kuhinjske prenosnike barhant za obleke in spodnje
obleke, obeleženo platno, platnene brisače, bele ali grobe
sartirane po žilji in petri za domačo uporabo v dolgoti 3-10 m
v zvojlja 25 m x 10 — po povzetju

40-45 . . . 10' — ranko

Antonin Maršik, ročica kralica Olesnice v so-
rah Urlickykh Czechy

Rjuhe iz platna brez žila, obrobljene:
150 cm široka, 200 cm dolga pol duca K 14-
150 . . . 225 . . . 15-.

Na kakovost,
ceno in
težo

Je treba paziti pri kupovanju in
primerjavi mila. Nobeno milo na
svetu ne doseže

Schichtovega
mila

v vseh dobrih lastnostih, v čistosti,
izdatnosti, milosti in nizki cen.

10.000 kron nagrade

golobradcem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balzam“ je pro-
vzročil, da je zrasla brada in lasje tekom
8 dni. Mladi in stari, gospodje in gospe
uporabljajo „Mos-balzam“, da jim raste
brada, obrvi in lasje, ker je učenj. dokaz,
da je „Mos-balzam“ edino sredstvo mo-
derne znanosti, katero tekom 8-14 dni
vsled vplivanja na brbončice provzroči,
da prično lasje takoj rasti. Neškodljivi-
nost je zajamčena.

— 10.000 kron v gotovini —
plačamo golobradcu ali plešastemu
ali imajočemu redko lasovje, ki je
brezuspšno uporabljal „Mos-balzam“
šest tednov. Naša tvrdka je edina, id
da tako jamstvo. Zdravniški opisi in
priporočila. Svarimo nujno pred ponar-
jevanji. — Poizkus z Vašim „Mos-bal-
zomom“ se je obnesel. Tekom 8 dni
se je že pokazala rast las, in v zvezi temu,
da so bili svetli in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna boja
brade in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerq, Kodanj. — Podpis. pripo-
ročam uporabo pristn. neprekosljiv. danskega „Mos-balz.“ vsakomur, kdor želi, da mu zra-
stejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta; po 3 teden uporabi „Mos-
balz.“ so prišli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospd. M. C. Andersen, Ny. Vester-
gade 5, Kodanj. — 1 zavoj „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti preplati ali povzetju.
Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 1470 1-1

da so bili svetli in mehki, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna boja
brade in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerq, Kodanj. — Podpis. pripo-
ročam uporabo pristn. neprekosljiv. danskega „Mos-balz.“ vsakomur, kdor želi, da mu zra-
stejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta; po 3 teden uporabi „Mos-
balz.“ so prišli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospd. M. C. Andersen, Ny. Vester-
gade 5, Kodanj. — 1 zavoj „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti preplati ali povzetju.
Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 1470 1-1

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Danemark,

(Dopisnice frankirati z 10 vin. znam-
kami, pisma s 25 vin.)

Naročajte „Domoljuba“!

Zagrebski
Franck kot tovarniško znamko

priporočujemo najboljši pridelek!
kot priznana za kavo!

ni zapoj 7.1015, 7.1016

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave